NHLRP | National Home Language Reading Programme

SEHLOPHA SA 1

Leano la ho ruta

SESOTHO

PUO YA LAPENG

KOTARA YA 1 & 2

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL EDUCATION COLLABORATION TRUST

ETDP SETA

2030 NDP

Read to Lead
A Reading Nation is a Leading Nation

SACE

Leano la ho Ruta

SEHLOPHA SA 1 | KOTARA YA 1 & 2

SESOTHO

NHLRP | National Home Language Reading Programme

Copyright © 2026 National Educational Collaboration Trust (NECT)

This work is licensed under a Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0).

Additional permissions beyond the scope of this license may be available. For further information, please contact the publisher at **materials@nect.org.za**.

First edition, 2026

NHLRP | National Home Language Reading Programme

KOTARA YA 1
LEANO LA HO RUTA

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Re ya sekolong*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *O ikutlwile jwang ka ho qala Sehlopha sa 1 selemong sena?*
   - *Ke dintho dife tseo o tshepang hore o tla di etsa sekolong?*
   - *Ebe ho na le ntho ya sekolo e o tshosang kapa e o ngongorehisang? Ebang e le teng, ke eng?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 2.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao: Phahamisa dikausu
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang: Sena ha se bolele hore o lokela ho nyolla dikousu tseo o di rwetsweng. Ho bolelwa hore o sebetse ka thata ho feta.

Medumo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba temoho ya medumo.**
   a. Sebedisa Buka ya Tekanyetso ho ngola dintlha ka moithuti ka mong.
   b. Sebedisa letshwao ho rekota tshebetso ya baithuti. mohlala:

1 = ha a na bokgoni
2 = o na le bokgoni
3 = o na le bokgoni bo feteletseng

2. **Kgutsisa baithuti hore ba mamele.**
   a. Bontsha baithuti hore ba ope matsoho jwang ho bontsha dinoko tsa mantswe.
   b. Sebedisa mohlala wa dijo tse fapaneng tse jwaloka: ma-to-ko-ma-ne, tswe-ke-re, na-ma.

3. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o kope baithuti ho:**
   a. Opa matsoho bontsha dinoko tsa mabitso a bona, mohlala: Ka-ra-bo
   b. Qapodisa modumo wa pele wa mabitso a bona, mohlala: /k/
   c. Bontshahatsa sena bakeng sa baithuti ebe o qala ka baithuti ba nang le bokgoni.

4. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti o hloka thuso ho phethela mesebetsi e le mmedi.
2 = Moithuti o phethela mosebetsi o le mong ka boikemelo.
3 = Moithuti o phethela mesebetsi ka bobedi ka boikemelo.

Mongolo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba popo ya ditlhaku.**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
   b. Fana ka dipampiri le dikerayone kapa dipensele.
2. **Bolella baithuti ho ngola:**
   - Ditlhaku tsohle tseo ba di tsebang.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti o ngola ditlhaku tse ka tlase ho tse 10, kapa ho na le diphoso tse ngata tsa popeho ya ditlhaku.
2 = Moithuti o ngola ditlhaku tse 10–15, ho na le diphoso tse mmalwa tsa popeho ya ditlhaku.
3 = Moithuti o ngola ditlhaku tse fetang 15, bongata ba tsona di bopehile ka nepo.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, Leqephe la 1 la selelekela

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Letsatsi la Omphile la pele*
   b. Ere: *Pale ena e bua ka Omphile, ngwanana ya neng a tshwenyehile ka ho qala sekolo Sehlopheng sa 1. Re badile ka moo a neng a ikutlwa ka teng pele a qala sekolong, le hore o ikutlwa jwang ha a se a qadile sekolo.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikgokahano
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa tekanyetso ya motheo: Kutlwisiso ya puo ya molomo

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

Pale e qoqwang kapa e ballwang hodimo

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba kutlwisiso ya puo ya molomo. (Hopola: Mosebetsi ona o phetwa ho o dumella ho mamela dikarabo tsa baithuti kaofela.)**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
2. **Qoqela kapa o balle baithuti pale e kgutshwane (metsotso e 5).**
   a. Kopa baithuti ka bonngwe ho araba dipotso tse tobileng tsa kgopolo, mohlala: mang, neng, kae, eng.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti ha a kgone ho araba potso ka nepo.
2 = Moithuti o araba potso ka nepo empa o a qeaqea.
3 = Moithuti o araba potso kapele le ka nepo.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 2.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *sekolo: Sebaka seo bana ba ithutang ho sona le matijhere le metswalle.*
      - *tshohile: Maikutlo ao o bang le ona ha o le maemong a kotsi.*
      - *pele: Ho ba qalong ya mola/ho ba ya qalang ntho e itseng.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba tsebo ya medumo.**
   (Ela hloko hore mosebetsi ona o a phetwa ho o fa monyetla wa ho hlahloba baithuti ka bonngwe.)
   a. Kgutsisa baithuti ho phethela mosebetsi wa ho taka kapa wa ho ngola.
   b. Bitsetsa baithuti tafoleng ya hao ka bonngwe.
   c. Tshwara lenane la ditlhaku tsa puo ya hao le ngotsweng ka mongolo o hlakileng, o moholo.
2. **Supa tlhaku ka nngwe mme o kope baithuti ho e bala (modumo).**
   a. Ela hloko ditlhaku tseo moithuti a so kang a kgona ho di bala.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti o bala ditlhaku tse 0–8 ka nepo.
2 = Moithuti o bala ditlhaku tse 9–18 ka nepo.
3 = Moithuti o bala ditlhaku tse 19 kapa ho feta ka nepo.

Mongolo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba popo ya dinomoro.**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
   b. Fana ka dipampiri le dikerayone kapa dipensele.
2. **Bolella baithuti ho ngola:**
   Dinomoro ho tloha ho 0–9
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti o ngola dinomoro tse ka tlase ho tse 4, ho na le diphoso tse ngata tsa popo ya dinomoro.
2 = Moithuti o ngola dinomoro tse 4–7, ho na le diphoso tse mmalwa tsa popo ya dinomoro.
3 = Moithuti o ngola dinomoro tse fetang tse 7, bongata ba dinomoro bo bopilwe ka nepo.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 3

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti ho dula khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Letsatsi la Omphile la pele*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa tekanyetso ya motheo: Kutlwisiso ya puo ya molomo

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

Pale e qoqwang kapa e ballwang hodimo

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba kutlwisiso ya puo ya molomo. (Pheta mosebetsi).**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
2. **Qoqela kapa o balle baithuti pale e kgutshwane (metsotso e 5).**
   a. Kopa baithuti ka bonngwe ho araba dipotso tse tobileng tsa kgopolo, mohlala: mang, neng, kae, eng.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti ha a kgone ho araba potso ka nepo.
2 = Moithuti o araba potso ka nepo empa o a qeaqea.
3 = Moithuti o araba potso kapele le ka nepo.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe mme le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *diaparo tsa sekolo: Diaparo tse ikgethileng tseo o di aparang sekolong kapa ho bontsha hore o setho sa sehlopha.*
      - *mokotla wa mokokotlo: Mokotla o jarwang mokokotlong o kenyang dibuka le ntho tse ding tsa hao.*
      - *itokise: Ho itokisetsa ho itseng, jwaloka ho pakela mokotla wa sekolo nako e sa le teng.*
   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 4.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Hoseng ho hong le hong bekeng, bana lefatsheng ka bophara ba itokisetsa ho ya sekolong.*
      - *Ba pakela dintho tseo ba di hlokang tsa sekolo: dibuka, dipene le dirula ka mekotleng ya bona ya sekolo.*
      - *Lefatsheng ka bophara, bana ba rutwa ke matitjhere ka diphaposing.*
3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.
4. **Dipotso:**
   a. Bana ba etsa eng ho itokisetsa sekolo letsatsi le leng le le leng?
   b. Ke dintho dife tseo o di fumanang ka phaposing?
   c. Ke dintho dife tse etsahalang sekolong?

Medumo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba tsebo ya medumo. (Pheta mosebetsi).**
   a. Kgutsisa baithuti ho phethela mosebetsi wa ho taka kapa wa ho ngola.
   b. Bitsetsa baithuti tafoleng ya hao ka bonngwe.
   c. Tshwara lenane la ditlhaku tsa puo ya hao le ngotsweng ka mongolo o hlakileng, o moholo.
2. **Supa tlhaku ka nngwe mme o kope baithuti ho e bala (modumo).**
   a. Ela hloko ditlhaku tseo moithuti a so kang a kgona ho di bala.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti o bala ditlhaku tse 0–8 ka nepo.
2 = Moithuti o bala ditlhaku tse 9–18 ka nepo.
3 = Moithuti o bala ditlhaku tse 19 kapa ho feta ka nepo.

Mongolo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba ho kopolla le taolo.**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
   b. Fana ka dipampiri le dikerayone kapa dipensele.
2. **Bollela baithuti hore ba shebe ha o ntse o ngola letlapeng:**
   - Paterone e bobebe, mohlala:

   a. Bolella baithuti hore ba kopollele paretone/mantswe dipampiring tsa bona.
   b. Ba lokela ho boloka paterone ya boholo bo tshwanang.
   c. Ba etse paterone ho tloha lehlakoreng le le leng la pampiri ho ya ho le leng.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti ha a qete mosebetsi. Ho na le diphoso kopollong. Boholo bo sa lekaneng.
2 = Moithuti ha a qete mosebetsi kapa ho na le diphoso kopollong. Hangata boholo ha bo lekane.
3 = Moithuti o qeta mosebetsi ka nepo. Boholo bo a lekana.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 3

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Letsatsi la Omphile la pele*
   d. Ere: *Pale ena e bua ka Omphile, ngwanana ya neng a tshwenyehile ka ho qala sekolo Sehlopheng sa 1. Re badile ka moo a neng a ikutlwa ka teng pele a qala sekolong, le hore o ikutlwa jwang ha a se a qadile sekolo.*
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano
      - Botsa baithuti: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Leibole: Lebitso

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya tlhaku e kgolo qalong ya lebitso la motho.
   b. Ngola polelo letlapeng: Lebitso la ntja ya ka ke Spoti.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dileibole tse 1–2.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Ka moo re neng re ikutlwa ka teng ka letsatsi la pele la sekolo.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Ke ne ke ikutlwa ke... ka letsatsi la pele la sekolo.
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Letsatsing la hao la pele la sekolo.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa tekanyetso ya motheo: Kutlwisiso ya puo ya molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

Pale e qoqwang kapa e ballwang hodimo

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba kutlwisiso ya puo ya molomo. (Pheta mosebetsi).**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
2. **Qoqela kapa o balle baithuti pale e kgutshwane (metsotso e 5).**
   a. Kopa baithuti ka bonngwe ho araba dipotso tse tobileng tsa kgopolo, mohlala: mang, neng, kae, eng.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti ha a kgone ho araba potso ka nepo.
2 = Moithuti o araba potso ka nepo empa o a qeaqea.
3 = Moithuti o araba potso kapele le ka nepo.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba tsebo ya medumo. (Pheta mosebetsi).**
   a. Kgutsisa baithuti ho phethela mosebetsi wa ho taka kapa wa ho ngola.
   b. Bitsetsa baithuti tafoleng ya hao ka bonngwe.
   c. Tshwara lenane la ditlhaku tsa puo ya hao le ngotsweng ka mongolo o hlakileng, o moholo.
2. **Supa tlhaku ka nngwe mme o kope baithuti ho e bala (modumo).**
   a. Ela hloko ditlhaku tseo moithuti a so kang a kgona ho di bala.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti o bala ditlhaku tse 0–8 ka nepo.
2 = Moithuti o bala ditlhaku tse 9–18 ka nepo.
3 = Moithuti o bala ditlhaku tse 19 kapa ho feta ka nepo.

Mongolo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba ho kopolla le taolo.**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
   b. Fana ka dipampiri le dikerayone kapa dipensele.
2. **Bollela baithuti hore ba shebe ha o ntse o ngola letlapeng:**
   - Lebitso la phaposi, mohl.: Sehlopha sa 1 B
   a. Bolella baithuti hore ba kopollele mantswe pampiring tsa bona.
   b. Ba leke ho ngola ditlhaku tse lekanang.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti ha a qete mosebetsi. Ho na le diphoso kopollong. Boholo bo sa lekaneng.
2 = Moithuti ha a qete mosebetsi kapa ho na le diphoso kopollong. Nakong e ngata boholo ha bo lekane.
3 = Moithuti o qeta mosebetsi ka nepo. Boholo bo a lekana.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 3

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Letsatsi la Omphile la pele*
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya ho ngola:

Leibole: Lebitso

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Ka moo re neng re ikutlwa ka teng ka letsatsi la pele la sekolo.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. thabile, hloname, tshwenyehile
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa tekanyetso ya motheo: Kutlwisiso ya puo ya molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

Pale e qoqwang kapa e ballwang hodimo

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba kutlwisiso ya puo ya molomo. (Pheta mosebetsi).**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
2. **Qoqela kapa o balle baithuti pale e kgutshwane (metsotso e 5).**
   a. Kopa baithuti ka bonngwe ho araba dipotso tse tobileng tsa kgopolo, mohlala: mang, neng, kae, eng.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti ha a kgone ho araba potso ka nepo.
2 = Moithuti o araba potso ka nepo empa o a qeaqea.
3 = Moithuti o araba potso kapele le ka nepo.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Etsa tekanyetso ya motheo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba tsebo ya medumo. (Pheta mosebetsi).**
   a. Kgutsisa baithuti ho phethela mosebetsi wa ho taka kapa wa ho ngola.
   b. Bitsetsa baithuti tafoleng ya hao ka bonngwe.
   c. Tshwara lenane la ditlhaku tsa puo ya hao le ngotsweng ka mongolo o hlakileng, o moholo.
2. **Supa tlhaku ka nngwe mme o kope baithuti ho e bala (modumo).**
   a. Ela hloko ditlhaku tseo moithuti a so kang a kgona ho di bala.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti o bala ditlhaku tse 0–8 ka nepo.
2 = Moithuti o bala ditlhaku tse 9–18 ka nepo.
3 = Moithuti o bala ditlhaku tse 19 kapa ho feta ka nepo.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 3

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Letsatsi la Omphile la pele*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Leibole: Lebitso

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola dintlha setshwantsong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa tekanyetso ya motheo: Kutlwisiso ya puo ya molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

Pale e qoqwang kapa e ballwang hodimo

1. **Sebedisa nako ena ho hlahloba kutlwisiso ya puo ya molomo. (Pheta mosebetsi).**
   a. Kgutsisa baithuti hore ba mamele.
2. **Qoqela kapa o balle baithuti pale e kgutshwane (metsotso e 5).**
   a. Kopa baithuti ka bonngwe ho araba dipotso tse tobileng tsa kgopolo, mohlala: mang, neng, kae, eng.
3. **Ditlhaloso tsa boemo:**

1 = Moithuti ha a kgone ho araba potso ka nepo.
2 = Moithuti o araba potso ka nepo empa o a qeaqea.
3 = Moithuti o araba potso kapele le ka nepo.

Ela hloko: Sebedisa diphetho tsa tekanyetso ya motheo ho:

- Dudisa baithuti ka bobedi ka bokgoni bo sa tshwaneng
- Hlophisa baithuti ho ya ka dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang bakeng sa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba kgethilweng ba tla tlisa ntho kapa setshwantsho bakeng sa mosebetsi wa bona wa ho 'bontsha o bolele'

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: Bontsha o Bue**
   a. Tshwara ntho kapa setshwantsho seo o tla re bontsha sona.
   b. Re bollele ka ntho eo kapa setshwantsho. Ere:
      - Kajeno ke tla le bolella ka...
      - E... (boholo, boima, mmala, boreledi/mahwashe jj.
      - E sebedisetswa...
      - Ke e rata hobane...
   c. Jwale botsa baithuti: Na le na le dipotso?
   d. Ha ho na le motho ya botsang potso, leka ka hohle ho e araba.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o etsa nehelano, hopola ho:
      - Tshwara ntho kapa setshwantsho hore bohle ba se bone
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: a

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: a

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *a*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *a*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang ka, kapa le sebedisang modumo, *a*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. apole, aene.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *a*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *a*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *a*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *a*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 13

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Motswalle wa ka wa mangolo, Li Wei*
   b. Ere: Metswalle ya mangolo ke batho ba dulang dibakeng tse fapaneng lefatsheng bao e bang metswalle ka ho ngollana. Paleng ena, re bala ka bana ba Sehlopha sa 1 naheng ya Afrika Borwa ba nang le metswalle ya mangolo China. Pele mosuwetsana wa bona a ba fa mangolo a bona, o ba bolella ho ithuta China.
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikgokahano
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

- Sebedisa nako ena ho kwetlisa baithuti ka ditlwaelo le tataiso bakeng sa BTS.
- Ha sena se etswa hantle, ho ba bohlokwa ho tsamaisa mosebetsi wa BTS.

Tlhophisetso

1. Qalong ya nako ya BTS, hlwaya o kwetlise bahlokomedi/monitara ho fana ka:
   - Dipadiso
   - Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti
2. Kwetlisa baithuti ho bula Dipadiso le dibuka tsa bona tsa ho ngolla leqepheng le nepahetseng.
3. Hlalosa hore ho tloha Bekeng ya 5, ka nako ya BTS, baithuti ba tla sebetsa ka bobedi ho phethela mesebetsi e Dipadisong tsa bona.

Ho Bala ka Bobedi

1. Bolella baithuti hore ho tloha Bekeng ya 5, ba tla sebetsa ka bobedi ho phethela mesebetsi.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.
3. Ba thuse ho hlwaya mosebetsi ka mong, le hore ba utlwisise se lokelang ho etswa.

Theha Ditataiso tsa BTS

1. Kwetlisa baithuti ka ditataiso tse o sebeletsang le nako eo di lokelang ho sebetsa.
2. Tsona di lokela ho kenyelletsa tse kang:
   a. Fapanyetsana ka mosebetsi wa ho bala le ho mamela le moithutimmoho.
   b. Buela ka pelong / buela tlase / bua o seba.
   c. Eba le mamello mme o thuse motswalle wa hao.
   d. O se ke wa phahamisa letsoho kapa wa kgathatsa titjhere ha a mametse ha ho balwa.
   e. Ha o hloka ho ya ntlwaneng, kopa, o ye ka tumello.
   f. Ha o tsiehelehile, fetela mosebetsing o latelang. Kopa titjhere ho o thusa ha a sa etse letho.

Ho phethela thuto.

1. Kwetlisa baithuti ho kwala Dipadiso le dibuka tsa bona tsa ho ngolla.
2. Kwetlisa baetapele/dimonitara ho phutha dibuka ba kgutsitse ba di behe shelefong ya tsona.
3. Leboha baithuti ka boikitlaetso ba bona. Supa dintho tse mmalwa tse entsweng hantle.

Etsa hore ditlwaelo le ditataiso ebe karolo ya phaposi.

1. Shebisana o bontshe baithuti tsamaiso ena letsatsi letsatsi dibeke tse pedi kaofela.
2. Hore BTS e atlehe, baithuti ba lokela ho tseba se lebeletsweng ho bona le hore ba itshware jwang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 2.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *China: Naha e kgolo kontinenteng ya Asia. E na le batho ba bangata, dipuo le dijo tse fapaneng.*
      - *ithuta: Ho sibolla dintho tse ntjha tseo o neng o sa di tsebe kapa o sa kgone ho di etsa.*
      - *lengolo: Molaetsa o ngolletsweng motho e mong pampiring.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Karete ya Modumo: a

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *a*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *a*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *a*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. apole, aene.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *A*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona dideseke ng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *A*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *A*
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng kapa lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *A*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 15

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti ho dula khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Motswalle wa ka wa mangolo, Li Wei*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 5.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      a. Alamo ha e a lla...
      b. Ha sekolo se tswa...
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa 'thutswana/lejwe la ho bua' bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithuti a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: a

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *a*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *a*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *a*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. apole, aene.

Mongolo: Itlwaetse mongolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa ho ngolwa jwang:** *a*
   a. Bontsha baithuti hore tlhaku e ngolwa jwang tlapangollong.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa qalo, moo e lebang le qetelo ya nomoro ka nngwe.
   c. Kamora moo, tlatsa mola o monyane ka ditlhaku o bontsha hore o siya sebaka sa monwana o le mong pakeng tsa ditlhaku.
   d. Pheta tshebetso ena o bontshahatsa ho ngola: *A*
3. **Laela baithuti ho ngola ka dibukeng tsa bona tsa ho ngola.**
   a. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e nyane a
   b. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e kgolo A
   c. Tsamatsamaya o lekole moithuti ka mong ka: popo le sebaka dipakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 15

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Motswalle wa ka wa mangolo, Li Wei*
   d. Ere: *Metswall*e ya mangolo ke batho ba dulang dibakeng tse fapaneng lefatsheng bao e bang metswalle ka ho ngollana. Paleng ena, re bala ka bana ba Sehlopha sa 1 naheng ya Afrika Borwa ba nang le metswalle ya mangolo China. Pele mosuwetsana wa bona a ba fa mangolo a bona, o ba bolella ho ithuta China.
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano
      - Botsa baithuti: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 63

Foreimi ya ho ngola:

Ke tsamaya ka...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya tlhaku e kgolo qalong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: Kaofela ha rona re ya sekolong.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole polelo e le nngwe.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Mokgwa oo re yang sekolong ka ona.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Ke ya sekolong ka...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Mokgwa oo o yang sekolong ka ona.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo e kgolo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: a

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *a*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Phethela mosebetsi bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 27.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Mongolo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Phethela mosebetsi wa mongolo ka bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 28, 29.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 15

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Motswalle wa ka wa mangolo, Li Wei*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 63

Foreimi ya ho ngola:

Ke tsamaya ka...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Mokgwa oo re yang sekolong ka ona.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. maoto, tekesi, bese
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: a

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *a*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *a*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *a*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. apole, aene.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 15

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Motswalle wa ka wa mangolo, Li Wei*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo kgutsufatsa pale.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Ere: Ha re kgutsufatsa pale, re lokela ho bolela hore:
      - Pale e ka eng
      - Ke eng seo ke se ratileng paleng
      - Ke eng seo ke ithutileng sona paleng
   b. Fana ka dikarabo tsa dipotso tsena ka bokgutswanyane.
   c. Leka hore o se ke wa etsa mehlala ka dikarabo tse pepeneneng.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba nahane ka dikgutsufatso tsa bona, ba se ke ba sebedisa mohlala wa hao.
   b. Bolella baithuti ho qala dikarabo tsa bona ka tsela e latelang:
      - Pale e ne e le ka...
      - Ke natefetswe ke...
      - Ke ithutile...
   c. Kamora moo, laela baithuti ho abelana dikgutsufatso tsa bona le metswalle ya bona.
   d. Ha baithuti ba ntse ba abelana dikgutsufatso tsa bona, tsamatsamaya o nne o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   e. Pheletsong ya thuto, kopa moithuti a le mong kapa ba babedi ho abelana dikgutsufatso tsa bona le phaposi.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   - Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 63

Foreimi ya ho ngola:

Ke tsamaya ka...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola dintlha setshwantsong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Malapa a rona*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *Ke maloko afe a lelapa la heno ao o dulang le ona?*
   - *Na o nahana ho monate ho ba lelapa le leholo kapa le lenyenyane? Hobaneng?*
   - *Ke dintho dife tse thabisang tseo o di etsang le ba lelapa la hao?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 6.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao: Mme/Mosadi o tshwara thipa ka bohaleng.
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang: Maele ana a bolela hore, bomme ba ka etsa eng kapa eng hore malapa a bona a dule a bolokehile. Ba ka feta dinthong tse utlwisang bohloko ho tshireletsa ba lelapa la bona.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: I

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: I

1. **Tsebisa modumo o motjha:** /
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** /
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, /?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. lehe, lebekere.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** /
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: /
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** /
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** /
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 25

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Bere* e kutwa moriri
   b. Ere: *Paleng ena, re kopana le moshemane le kgaitsedi ya hae, Mari le Joshua. Paleng ena, Joshua o leka ho etsetsa ausi wa hae ntho e ntle, empa o qetella a mo kgopisitse. Re bona ka moo bana ba motho ba ka kgopisanang le ho qwaketsana ka mantswe, empa le kamoo ba ka tshwarelanang.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikakanyo
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

- Sebedisa nako ena ho kwetlisa baithuti ka ditlwaelo le tataiso bakeng sa BTS.
- Ha sena se etswa hantle, ho ba bohlokwa ho tsamaisa mosebetsi wa BTS.

Tlhophisetso

1. Qalong ya nako ya BTS, hlwaya o kwetlise bahlokomedi/monitara ho fana ka:
   - Dipadiso
   - Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti
2. Kwetlisa baithuti ho bula Dipadiso le dibuka tsa bona tsa ho ngolla leqepheng le nepahetseng.
3. Hlalosa hore ho tloha Bekeng ya 5, ka nako ya BTS, baithuti ba tla sebetsa ka bobedi ho phethela mesebetsi e Dipadisong tsa bona.

Ho Bala ka Bobedi

1. Bolella baithuti hore ho tloha Bekeng ya 5, ba tla sebetsa ka bobedi ho phethela mesebetsi.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.
3. Ba thuse ho hlwaya mosebetsi ka mong, le hore ba utlwisise se lokelang ho etswa.

Theha Ditataiso tsa BTS

1. Kwetlisa baithuti ka ditataiso tse o sebeletsang le nako eo di lokelang ho sebetsa.
2. Tsona di lokela ho kenyelletsa tse kang:
   a. Fapanyetsana ka mosebetsi wa ho bala le ho mamela le moithutimmoho.
   b. Buela ka pelong / buela tlase / bua o seba.
   c. Eba le mamello mme o thuse motswalle wa hao.
   d. O se ke wa phahamisa letsoho kapa wa kgathatsa titjhere ha a mametse ha ho balwa.
   e. Ha o hloka ho ya ntlwaneng, kopa, o ye ka tumello.
   f. Ha o tsiehelehile, fetela mosebetsing o latelang. Kopa titjhere ho o thusa ha a sa etse letho.

Ho phethela thuto.

1. Kwetlisa baithuti ho kwala Dipadiso le dibuka tsa bona tsa ho ngolla.
2. Kwetlisa baetapele/dimonitara ho phutha dibuka ba kgutsitse ba di behe shelefong ya tsona.
3. Leboha baithuti ka boikitlaetso ba bona. Supa dintho tse mmalwa tse entsweng hantle.

Etsa hore ditlwaelo le ditataiso ebe karolo ya phaposi.

1. Shebisana o bontshe baithuti tsamaiso ena letsatsi letsatsi dibeke tse pedi kaofela.
2. Hore BTS e atlehe, baithuti ba lokela ho tseba se lebeletsweng ho bona le hore ba itshware jwang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 6.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *lelapa: Batho ba phelang mmoho, ba hlokomelanang jwaloka, batswadi, dikgaitsedi, boausi, nkgono le ntatemoholo.*
      - *mokuto wa moriri: Ho tlosa kapa ho fokotsa moriri wa hao ka sekere kapa lehare, ho o etsa o be mokgutshwanyane kapa o shebahale o le motle.*
      - *ikgethileng: Ntho e sa tlwaelehang kapa ya bohlokwa, kapa e o thabisang.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Ruta o tlwaetse baithuti ho kopanya medumo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: l

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *l*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontshahatsa bokgoni ba ho kopanya medumo.**
   a. Ngola medumo e latelang tlapangollong: *a, l*
   b. Supa ebe o bolela modumo ka mong.
   c. Kopanya medumo ena ho bopa lentswe.
      - Mohlala: l-a = la
   d. Supa tlhaku ya pele, bolela modumo ebe o o ngola fatshe.
   e. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   f. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe, o kopanya medumo ha o ntse o ya pele. Qetela ka ho bala lentswe.
   g. Bitsetsa baithuti ba mmalwa tlapangollong ho tla bopa mantswe a bona.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *L*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona dideseken tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *L*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *L*
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *L*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 27

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Bere e kutwa moriri*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe ebe le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *wa leloko: Motho lapeng leno jwaloka, motswadi, mmangwane, malome kapa ntatemoholo.*
      - *mohaeno: Batho ba leloko le le leng ba na le dikamano.*
      - *ngwaneso: ngwaneso kapa kgaitsedi ya ka.*
   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 8.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Ho na le mefuta e fapaneng ya malapa. Lelapa le ka ba le motswadi a le mong, batswadi ba babedi, nkgono le ntatemoholo, batswadi ba matholwa kapa batswadi ba sa duleng mmoho.*
      - *Metswalle ke batho bao o kgethang ho bapala le bona, empa ba lelapa ke batho ba o hlokomelang, ba dulang le wena kapa ba tswalanang le wena.*
      - *Malapa a ka fapana ka ditsela tse ngata. Ntho e etsang lelapa ke lerato le tlhokomelo. Ba leloko ba a thusana, ba a sireletsana mme ba arolelana dintho.*
3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.
4. **Dipotso:**
   a. Batho ba lelapa leno ke bomang?
   b. Phapang pakeng tsa setho sa lelapa le motswalle ke efe?
   c. Malapa a ka fapana ka tsela dife?

Medumo: Ruta mme o tlwaetse baithuti ho arola medumo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: I

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *I*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **2. Bontshahatsa bokgoni ba ho arola medumo.**
   a. Ngola mantswe a latelang tlapangollong: lala, ala
   b. Arola lentswe la pele.
   c. Supa modumo wa pele ebe o a o qapodisa.
   d. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   e. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe ebe o arola medumo ha o ntse o ya pele.
   f. Bitsetsa baithuti tlapangollong ka bonngwe ho arola mantswe a mang.

Mongolo: Itlwaetse mongolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa ho ngolwa jwang:** *I*
   a. Bontsha baithuti hore tlhaku e ngolwa jwang tlapangollong.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa qalo, moo e lebang le qetelo ya nomoro ka nngwe.
   c. Kamora moo, tlatsa mola o monyane ka ditlhaku o bontsha hore o siya sebaka sa monwana o le mong pakeng tsa ditlhaku.
   d. Pheta tshebetso ena o bontshahatsa ho ngola: *L*
3. **Laela baithuti ho ngola ka dibukeng tsa bona tsa ho ngola.**
   a. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e nyane I
   b. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e kgolo L
   c. Tsamatsamaya o lekole moithuti ka mong ka: popo le sebaka dipakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 27

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Bere e kutwa moriri*
   d. Ere: *Paleng ena, re kopana le moshemane le kgaitsedi ya hae, Mari le Joshua. Paleng ena, Joshua o leka ho etsetsa ausi wa hae ntho e ntle, empa o qetella a mo kgopisitse. Re bona ka moo bana ba motho ba ka kgopisanang le ho qwaketsana ka mantswe, empa le kamoo ba ka tshwarelanang.*
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo
      - Botsa baithuti: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Leibole: Lebitso

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya tlhaku e kgolo qalong ya lebitso la motho.
   b. Ngola polelo letlapeng: Lebitso la hae ke.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dileibole tse 1–2.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Ba lelapa la heso.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Batho ba bang lelapeng la heso ke...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Balelapa la heno.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: I

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Boeletsa modumo o motjha: /**
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Phethela mosebetsi bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 111.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Mongolo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Phethela mosebetsi wa mongolo ka bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula Buka ya mosebetsi ya DBE 1, leqepheng la 32.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 27

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Bere e kutwa moriri*
   d. Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Leibole: Lebitso

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Ba lelapa la heso.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. Mme, Ntate, Nkgono
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Fetofetola medumo mantsweng

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Bontshahatsa ho fetofetola medumo lentsweng le latelang:** *lala*
   a. Ngola lentswe letlapeng.
   b. Bontsha baithuti ho etsahalang ha o tlosa modumo wa pele /l/. O setse ka: -ala

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 27

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Bere e kutwa moriri*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Leibole: Lebitso

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Leibola setshwantsho sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Tlwaetso bakeng sa phaposi yohle

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Shebisana le ho bontsha baithuti mesebetsi ya boikwetliso ya letsatsi.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: O abelana ditaba tsa hae**
   a. Re bolelle hore ditaba tsa hao di ka eng: Ere:
   b. Kajeno ke tla le bolella ka...
   c. Ebe o arolelana ditaba tsa hao.
   d. Re bolelle se etsahetseng ka tatellano e nepahetseng.
   e. Re bolelle dintlha tsa bohlokwa tsa ditaba tsa hao.
   f. Qetella ka ho re bollela ka moo ditaba tsa hao di ileng tsa etsa hore o ikutlwe ka teng.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o abelana taba tsa hao hopola ho:
      - Re bolella hore ditaba tsa hao di ka eng
      - Re bolella hore di etsahetse neng
      - Re bolella hore di etsahelletse mang
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: e

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: e

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *e*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *e*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *e*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. emere, erekisi.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *e*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *e*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *e*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *e*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 37

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Lesea le letjha labo Tseko*
   b. Ere: *Pale ena* e bua ka moshemane ya bitswang Tseko ya seng a tlo ba abuti wa lesea. Re bala ka nkgono wa hae a ileng a tlo dula le bona mme a mo ruta ho hlokomela lesea.
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikakanyo
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Ho sebetsa le dihlopha

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

- Sebedisa nako ena ho kwetlisa baithuti ka ditlwaelo le tataiso bakeng sa BTS.
- Ha sena se etswa hantle, ho ba bohlokwa ho tsamaisa mosebetsi wa BTS.

Tlhophisetso

1. Shebisana mesebetsi ya tlwaetso jwaloka mehla, o dudise baithuti ka bobedi ka Dipadiso le dibuka tsa bona tsa ho ngolla.
2. Bolella baithuti hore o tlo ba bontsha hore ba lokela ho etsang ha o bitsa sehlopha ho bala.

Dihlopha tsa ho bala.

1. Netefatsa hore o hlophisitse dihlopha ka bokgoni bo tshwanang ba ho bala bakeng sa BTS.
2. Bolella baithuti lebitso la sehlopha sa bona. Ela hloko. Baithuti ha ba tlamehe ho dula ka dihlopha tsena.
3. Netefatsa hore baithuti ba tseba lebitso la sehlopha sa bona - bapala dipapadi ho matlafatsa sena. Mohlala, bolella baithuti hore ba sehlopha sa Qwaha ba eme ka maoto; bolella ba sehlopha sa Tau ba behe matsoho a bona hloohong, jj

Ho bitsa Sehlopha ho Bala

1. Hopotsa baithuti hore sekgutlwana sa BTS se hokae.
2. Hopotsa baithuti ho tla le Dipadiso tsa bona ha ba tlo bala.
3. Hopotsa baithuti ditataiso: ha o ba bitsa, ba tle sekgutlwaneng sena ka potlako ba kgutsitse, ba se ke ba kgathatsa baithuti ba bang.
4. Bitsa sehlopha sa ho bala ho dula sekgutlwaneng sena.
5. Netefatsa hore ba tshwere Dipadiso sa bona.
6. Dumella baithuti ba bang ba tshwaele hore sehlopha sena se badile jwang.
7. Etsa mosebetsi ona le sehlopha se seng sa ho bala.

Ho phethela thuto.

1. Kwetlisa baithuti ho kwala Dipadiso le dibuka tsa bona tsa ho ngolla.
2. Kwetlisa baetapele/dimonitara ho phutha dibuka ba kgutsitse ba di behe shelefong ya tsona.
3. Leboha baithuti ka boikitlaetso ba bona. Supa dintho tse mmalwa tse entsweng hantle.

Etsa hore ditlwaelo le ditataiso ebe karolo ya phaposi.

1. Shebisana o bontshe baithuti tsamaiso ena letsatsi letsatsi dibeke tse pedi kaofela.
2. Hore BTS e atlehe, baithuti ba lokela ho tseba se lebeletsweng ho bona le hore ba itshware jwang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 6.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *kobo: Mofuta wa lesela le lohilweng ka dihlahiswa tse fapaneng eo batho ba ikapesang yona hore ba futhumale.*
      - *mpho: Ntho eo o efang motho mo thabisa, kapa ho keteka letsatsi le ikgethang, jwalo ka letsatsi la tswalo.*
      - *itlwaetsa: Ho etsa ntho ka makgetlokgetlo hore e se ke ya ba thata kapa hore o e tsebe hantle.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Ruta o tlwaetse baithuti ho kopanya medumo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Karete ya Modumo: e

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *e*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontshahatsa bokgoni ba ho kopanya medumo.**
   a. Ngola medumo e latelang tlapangollong: *a, l, e*
   b. Supa ebe o bolela modumo ka mong.
   c. Kopanya medumo ena ho bopa lentswe.
      - Mohlala: a-l-e = ale
   d. Supa tlhaku ya pele, bolela modumo ebe o o ngola fatshe.
   e. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   f. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe, o kopanya medumo ha o ntse o ya pele. Qetela ka ho bala lentswe.
   g. Bitsetsa baithuti ba mmalwa tlapangollong ho tla bopa mantswe a bona.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *E*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona dideseken tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *E*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *E*
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *E*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 39

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Lesea le letjha labo Tseko*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Ho sebetsa le dihlopha

NAKO:
Metsotso e 30

DISE-BEDISWA:
Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Bitsetsa sehlopha se fapaneng sa ho bala sekgutlwaneng sena.
3. Hopotsa baithuti ba bang ditataiso le hore ba sebedise tumello ya ho ya ntlwaneng jwang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 9.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      a. E ne e le bosiu ba dipapadi ho ba lelapa la ____ le...
      b. Hoseng ha Moqebelo o mong le o mong, lelapa la ____ le ne le bapala...
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa 'thutswana/lejwe la ho bua' bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithuti a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Ruta mme o tlwaetse baithuti ho arola medumo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: e

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *e*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **2. Bontshahatsa bokgoni ba ho arola medumo.**
   a. Ngola mantswe a latelang tlapangollong: emere, erekisi.
   b. Arola lentswe la pele.
   c. Supa modumo wa pele ebe o a o qapodisa.
   d. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   e. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe ebe o arola medumo ha o ntse o ya pele.
   f. Bitsetsa baithuti tlapangollong ka bonngwe ho arola mantswe a mang.

Mongolo: Itlwaetse mongolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa ho ngolwa jwang:** *e*
   a. Bontsha baithuti hore tlhaku e ngolwa jwang tlapangollong.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa qalo, moo e lebang le qetelo ya nomoro ka nngwe.
   c. Kamora moo, tlatsa mola o monyane ka ditlhaku o bontsha hore o siya sebaka sa monwana o le mong pakeng tsa ditlhaku.
   d. Pheta tshebetso ena o bontshahatsa ho ngola: *E*
3. **Laela baithuti ho ngola ka dibukeng tsa bona tsa ho ngola.**
   a. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e nyane e
   b. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e kgolo E
   c. Tsamatsamaya o lekole moithuti ka mong ka: popo le sebaka dipakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 39

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lesea le letjha labo Tseko*
   d. Ere: *Pale ena e bua ka moshemane ya bitswang Tseko ya seng a tlo ba abuti wa lesea. Re bala ka nkgono wa hae a ileng a tlo dula le bona mme a mo ruta ho hlokomela lesea.*
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo
      - Botsa baithuti: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 31

Foreimi ya ho ngola:

Nna ke...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya tlhaku e kgolo qalong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: Lebitso la hae ke.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole polelo e le nngwe.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Kamoo re shebahalang ka teng.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Nna ke...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Bowena.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo e kgolo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Ho sebetsa le dihlopha

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Bitsetsa sehlopha se fapaneng sa ho bala sekgutlwaneng sena.
3. Hopotsa baithuti ba bang ditataiso le hore ba sebedise tumello ya ho ya ntlwaneng jwang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: e

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *e*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Phethela mosebetsi bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 34.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Mongolo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Phethela mosebetsi wa mongolo ka bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 36, 37.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 39

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lesea le letjha labo Tseko*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 31

Foreimi ya ho ngola:

Nna ke...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Kamoo re shebahalang ka teng.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. motelele, mokgutshwane, motle
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Ho sebetsa le dihlopha

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Bitsetsa sehlopha se fapaneng sa ho bala sekgutlwaneng sena.
3. Hopotsa baithuti ba bang ditataiso le hore ba sebedise tumello ya ho ya ntlwaneng jwang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Fetofetola medumo mantsweng

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Bontshahatsa ho fetofetola medumo lentsweng le latelang:** *lela*
   a. Ngola lentswe letlapeng.
   b. Bontsha baithuti se etsahalang ha o tlosa modumo /e/. O setse ka: l_la
   c. Bontsha baithuti se etsahalang ha o kenya modumo /a/. O bopa lentswe le letjha: lala..
2. Bitsa baithuti ba fapaneng ho fetofetola mantswe: emere, erekisi.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 39

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lesea le letjha labo Tseko*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo kgutsufatsa pale.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Ere: Ha re kgutsufatsa pale, re lokela ho bolela hore:
      - Pale e ka eng
      - Ke eng seo ke se ratileng paleng
      - Ke eng seo ke ithutileng sona paleng
   b. Fana ka dikarabo tsa dipotso tsena ka bokgutswanyane.
   c. Leka hore o se ke wa etsa mehlala ka dikarabo tse pepeneneng.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba nahane ka dikgutsufatso tsa bona, ba se ke ba sebedisa mohlala wa hao.
   b. Bolella baithuti ho qala dikarabo tsa bona ka tsela e latelang:
      - Pale e ne e le ka...
      - Ke natefetswe ke...
      - Ke ithutile...
   c. Kamora moo, laela baithuti ho abelana dikgutsufatso tsa bona le metswalle ya bona.
   d. Ha baithuti ba ntse ba abelana dikgutsufatso tsa bona, tsamatsamaya o nne o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   e. Pheletsong ya thuto, kopa moithuti a le mong kapa ba babedi ho abelana dikgutsufatso tsa bona le phaposi.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   - Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 31

Foreimi ya ho ngola:

Nna ke...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola dintlha setshwantsong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Ho sebetsa le dihlopha

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Dibuka tsa ho ngolla tsa baithuti

Dipensele tsa baithuti

1. Pheta mokgwa wa tsamaiso wa tlwaetso ho latela letsatsi la Mantaha.
2. Bitsetsa sehlopha se fapaneng sa ho bala sekgutlwaneng sena.
3. Hopotsa baithuti ba bang ditataiso le hore ba sebedise tumello ya ho ya ntlwaneng jwang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Re a bala*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *O ikutlwa jwang ka ho ithuta ho bala?*
   - *Ke mang ya balang lapeng leno? O bala eng?*
   - *Ebe o se o kgona ho bala mantswe a itseng? Ebang ho le jwalo, ke afe?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 10.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao: Tshimo ya ka eo ke e lemang ka matsoho, ha dijo tsa yona di butswitse, ke di kotula ka mahlo.
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang: Lengolo. Ke le ngotse ka matsoho, ha ke qetile ke le bala ka mahlo.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Karete ya Modumo: k

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: k

Padiso

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *k*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *k*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *k*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. kama, kausu.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 12.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *k*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *k*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *k*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *k*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 51

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Buka e ntjha ya Bohlale*
   b. Ere: *Pale ena e bua ka ngwanana ya bitswang Bohlale. Mmangwane wa hae o mo fa mpho ya buka, pele ha a e rate. Empa hang a qala ho e bala, o ithuta dintho tse ngata tse thahasellisang.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikakanyo
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 12.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 10.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *bala: Ho kgona ho bona mantswe a ngotsweng le ho utlwisisa seo a se bolelang.*
      - *leqephe: Karolo e le nngwe ya pampiri kahara buka.*
      - *ntjha: Ntho eo o qalang ho ba le yona, e so ka e sebediswa kapa e bonwa.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Ruta o tlwaetse baithuti ho kopanya medumo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Karete ya Modumo: k

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *k*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontshahatsa bokgoni ba ho kopanya medumo.**
   a. Ngola medumo e latelang tlapangollong: *a, l, e, k*
   b. Supa ebe o bolela modumo ka mong.
   c. Kopanya medumo ena ho bopa lentswe.
      - Mohlala: k-a-e = kae
   d. Supa tlhaku ya pele, bolela modumo ebe o o ngola fatshe.
   e. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   f. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe, o kopanya medumo ha o ntse o ya pele. Qetela ka ho bala lentswe.
   g. Bitsetsa baithuti ba mmalwa tlapangollong ho tla bopa mantswe a bona.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 13.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *K*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *K*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *K*
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *K*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 53

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Buka* e ntjha ya Bohlale
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 13.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe ebe le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *hodimo: Ho balla mantswe a bukeng hodimo, hore ba bang ba a utlwe.*
      - *mongodi: Motho ya ngotseng buka kapa pale.*
      - *sehlooho: Lebitso la pale.*
   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 14.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Hona le mefuta e mengata ya dipale le dibuka - tsa metlae, tse tshosang le tse ding. Dipale tse ding ke tsa nnete ha tse ding e le tsa boiqapelo.*
      - *Sehlooho, ditshwantsho le bokantle/lekoko di fana ka ditshupo tsa hore buka e bua ka eng - di shebe pele o bala.*
      - *Ho bala ke ntho eo re lokelang ho ithuta yona - ha re iphumane feela re se re tseba ho bala.*
3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.
4. **Dipotso:**
   a. Hobaneng batho ba bala dibuka?
   b. Dipale tse dibukeng di ka etsa re ikutlwe jwang?
   c. Re ka bala dibuka kae?

Medumo: Ruta mme o tlwaetse baithuti ho arola medumo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Karete ya Modumo: k

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *k*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **2. Bontshahatsa bokgoni ba ho arola medumo.**
   a. Ngola mantswe a latelang tlapangollong: kama, kausu.
   b. Arola lentswe la pele.
   c. Supa modumo wa pele ebe o a o qapodisa.
   d. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   e. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe ebe o arola medumo ha o ntse o ya pele.
   f. Bitsetsa baithuti tlapangollong ka bonngwe ho arola mantswe a mang.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 15.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Itlwaetse mongolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa ho ngolwa jwang:** *k*
   a. Bontsha baithuti hore tlhaku e ngolwa jwang tlapangollong.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa qalo, moo e lebang le qetelo ya nomoro ka nngwe.
   c. Kamora moo, tlatsa mola o monyane ka ditlhaku o bontsha hore o siya sebaka sa monwana o le mong pakeng tsa ditlhaku.
   d. Pheta tshebetso ena o bontshahatsa ho ngola: *K*
3. **Laela baithuti ho ngola ka dibukeng tsa bona tsa ho ngola.**
   a. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e nyane k
   b. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e kgolo K
   c. Tsamatsamaya o lekole moithuti ka mong ka: popo le sebaka dipakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 53

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Buka e ntjha ya Bohlale*
   d. Ere: *Pale ena e bua ka ngwanana ya bitswang Bohlale. Mmangwane wa hae o mo fa mpho ya buka, pele ha a e rate. Empa hang a qala ho e bala, o ithuta dintho tse ngata tse thahasellisang.*
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo
      - Botsa baithuti: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke batla ho bala ka...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya kgutlo qetellong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: Ke rata ho bala.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole polelo e le nngwe.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Sehlooho seo re batlang ho bala ka sona.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Ke batla ho bala ka...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Sehlooho seo o batlang ho bala ka sona.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 15.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: k

Buka ya mosebetsi ya DBE

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *k*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Phethela mosebetsi bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 107.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 16.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Phethela mosebetsi wa mongolo ka bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 108.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 53

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Buka e ntjha ya Bohlale*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke batla ho bala ka...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Sehlooho seo re batlang ho bala ka sona.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. diphoofolo, didaenaso, dipapadi
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 16.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Fetofetola medumo mantsweng

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Bontshahatsa ho fetofetola medumo lentsweng le latelang:** *leka*
   a. Ngola lentswe letlapeng.
   b. Bontsha baithuti se etsahalang ha o tlosa modumo /k/. O setse ka: le_a
   c. Bontsha baithuti se etsahalang ha o kenya modumo /l/. O bopa lentswe le letjha: lela..
2. Bitsa baithuti ba fapaneng ho fetofetola mantswe: kama, kausu.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 17.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 53

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Buka e ntjha ya Bohlale*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke batla ho bala ka...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola dintlha setshwantsong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 17.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba kgethilweng ba tla tlisa ntho kapa setshwa-ntsho bakeng sa mosebetsi wa bona wa ho 'bontsha o bolele'

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: Bontsha o Bue**
   a. Tshwara ntho kapa setshwantsho seo o tla re bontsha sona.
   b. Re bollele ka ntho eo kapa setshwantsho. Ere:
      - Kajeno ke tla le bolella ka...
      - E... (boholo, boima, mmala, boreledi/mahwashe jj.
      - E sebedisetswa...
      - Ke e rata hobane...
   c. Jwale botsa baithuti: Na le na le dipotso?
   d. Ha ho na le motho ya botsang potso, leka ka hohle ho e araba.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o etsa nehelano, hopola ho:
      - Tshwara ntho kapa setshwantshore bohle ba se bone
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: i

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: i

Padiso

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *i*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *i*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *i*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. lesiba, katiba.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 18.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *i*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *i*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *i*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *i*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 65

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Mohau o ithuta ho bala*
   b. Ere: *Pale ena e bua ka moshemane ya bitswang Mohau, ya thatafallwang ke ho ithuta ho bala. Re bala ka kamoo a neng a ikutlwa hampe ka teng ho fihlela mosuwe wa hae a mo thusa. Re bona hore batho bohle ba ka ithuta ho bala, empa ba bang ba nka nako e teletsana ho ithuta.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Botsa dipotso / Ipotse
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 19.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   a. Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 10.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *sokola: Ho leka ka matla ho etsa kapa ho fumana ntho e thata.*
      - *thusa: Ho etsetsa motho e mong nthore e se mo thatafalle/ e be bobebe.*
      - *thabile: Maikutlo a monate ao o bang le ona ha ho na le ntho e ntle/ eo o e ratang e tlo etsahala.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Ruta o tlwaetse baithuti ho kopanya medumo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: i

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *i*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontshahatsa bokgoni ba ho kopanya medumo.**
   a. Ngola medumo e latelang tlapangollong: *a, l, e, k, i*
   b. Supa ebe o bolela modumo ka mong.
   c. Kopanya medumo ena ho bopa lentswe.
      - Mohlala: i-l-e = ile
   d. Supa tlhaku ya pele, bolela modumo ebe o o ngola fatshe.
   e. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   f. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe, o kopanya medumo ha o ntse o ya pele. Qetela ka ho bala lentswe.
   g. Bitsetsa baithuti ba mmalwa tlapangollong ho tla bopa mantswe a bona.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 19.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *I*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *I*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *I*
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *I*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 67

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Mohau o ithuta ho bala*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 19.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 20.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      a. Ka tsatsi le leng, Nkgono o ile a tla le buka...
      b. Bosiu bo bong le bo bong, ____ le nkgono ba bala mmoho...
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa 'thutswana/lejwe la ho bua' bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithuti a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Ruta mme o tlwaetse baithuti ho arola medumo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: i

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *i*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **2. Bontshahatsa bokgoni ba ho arola medumo.**
   a. Ngola mantswe a latelang tlapangollong: lesiba, katiba.
   b. Arola lentswe la pele.
   c. Supa modumo wa pele ebe o a o qapodisa.
   d. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   e. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe ebe o arola medumo ha o ntse o ya pele.
   f. Bitsetsa baithuti tlapangollong ka bonngwe ho arola mantswe a mang.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 21.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Itlwaetse mongolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa ho ngolwa jwang:** *i*
   a. Bontsha baithuti hore tlhaku e ngolwa jwang tlapangollong.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa qalo, moo e lebang le qetelo ya nomoro ka nngwe.
   c. Kamora moo, tlatsa mola o monyane ka ditlhaku o bontsha hore o siya sebaka sa monwana o le mong pakeng tsa ditlhaku.
   d. Pheta tshebetso ena o bontshahatsa ho ngola: *l*
3. **Laela baithuti ho ngola ka dibukeng tsa bona tsa ho ngola.**
   a. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e nyane i
   b. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e kgolo l
   c. Tsamatsamaya o lekole moithuti ka mong ka: popo le sebaka dipakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 67

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Mohau o ithuta ho bala*
   d. Ere: *Pale ena e bua ka moshemane ya bitswang Mohau, ya thatafallwang ke ho ithuta ho bala. Re bala ka kamoo a neng a ikutlwa hampe ka teng ho fihlela mosuwe wa hae a mo thusa. Re bona hore batho bohle ba ka ithuta ho bala, empa ba bang ba nka nako e teletsana ho ithuta.*
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Botsa dipotso / Ipotse
      - Botsa baithuti: Ho monate ho nahana le ho ipotsa dipotso ka pale. Ke dipotso dife tseo o nang le tsona ka pale ena?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 47

Foreimi ya ho ngola:

Lebitso la ka ke...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya tlhaku e kgolo qalong ya lebitso la motho.
   b. Ngola polelo letlapeng: Lebiitso la mosuwehlooho wa rona ke Mong. / Mof...
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole polelo e le nngwe.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Re bomang.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Lebitso la ka ke...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Sefahleho sa hao.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 21.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: i

Buka ya mosebetsi ya DBE

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *i*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Phethela mosebetsi bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 39.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 22.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Phethela mosebetsi wa mongolo ka bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 40, 41.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 67

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Mohau o ithuta ho bala*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Botsa dipotso / Ipotse
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Ho monate ho nahana le ho ipotsa dipotso ka pale. Ke dipotso dife tseo o nang le tsona ka pale ena?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 47

Foreimi ya ho ngola:

Lebitso la ka ke...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Re bomang.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 22.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Fetofetola medumo mantsweng

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Bontshahatsa ho fetofetola medumo lentsweng le latelang:** *kila*
   a. Ngola lentswe letlapeng.
   b. Bontsha baithuti se etsahalang ha o tlosa modumo /a/. O setse ka: kil-
   c. Bontsha baithuti se etsahalang ha o kenya modumo /e/. O bopa lentswe le letjha: kile..
2. Bitsa baithuti ba fapaneng ho fetofetola mantswe: lesiba, katiba.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 23.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 67

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Mohau o ithuta ho bala*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo qoqa karolo eo o e ratileng ka ho fetisisa paleng hape.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. E re: E re ke nahane – ke lokela ho le bolella karolo eo ke e ratileng ya pale ka mantswe a ka.
   c. Bula mahlo a hao mme o bolelle baithuti karolo eo o e ratileng paleng.
   d. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   e. Pheta karolo ena ya pale hape ka tatellano e nepahetseng.
   f. Kenyelletsa dintlha tsa bohlokwa jwaloka mabitso a baphetwa.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba bolella metswalle ya bona karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   d. Ha baithuti ba ntse ba bua ka pale, tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.
   e. Pheletsong ya thuto, bitsa moithuti kapa ba babedi mme ba qoqele phaphosi karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 47

Foreimi ya ho ngola:

Lebitso la ka ke...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola dintlha setshwantsong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Tlhaku ya pele ya lebitsobitso ke tlhaku e kgolo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 23.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Re qoqa dipale*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *Ke mang ya o qoqelang dipale?*
   - *Na o na le pale eo o e ratang ka ho fetisisa? Ebang ho le jwalo, ke efe?*
   - *Ke eng e etsang hore motho e be mophethi wa pale ya hlwahlwa?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 24.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao: “Kaofela re bapheti ba dipale” ka Jimmy Neill Smith.
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang: Qotso ena e bolela hore bohle re bapheti ba dipale. Re pheta dipale ka maphelo a rona, ebile re arolelana dipale tse fetiseditsweng ho rona ke baholoholo ba rona. Dipale di re thusa hore re dule re hokahane le batho beo re phelang le bona le ba re potolohileng.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: b

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: b

Padiso

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *b*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *b*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *b*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. bolo, bibele.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 26.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *b*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *b*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *b*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *b*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 79

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Bete ya tonanahadi*
   b. Ere: *Paleng ena, re bala ka rapolasi Baloyi ha kotulang meroho le ditholwana. O kopana le bete e kgolohadi eo a hlolehang ho e ntsha mobung a le mong. Re bala kamoo a ileng a qetella a kgona ho ntsha bete ena ya tonanahadi mobung.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Bopa setshwantsho sa kelello
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 26.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 24.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *tonanahadi: Ntho e kgolo ka mokgwa o sa tlwaelehang.*
      - *bete: Moroho o tjhitjha, o mmala o bofubedu bo lefifi o holang ka tlasa mobu.*
      - *hanella: Ha ntho e sa batle ho sisinyeha kapa ho tswa moo e leng teng kapa, mohlala ke ha sebapadiswa se hanelletseng ka sebakeng se senyenyane.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Ruta o tlwaetse baithuti ho kopanya medumo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Karete ya Modumo: b

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *b*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontshahatsa bokgoni ba ho kopanya medumo.**
   a. Ngola medumo e latelang tlapangollong: *a, l, e, k, i, b*
   b. Supa ebe o bolela modumo ka mong.
   c. Kopanya medumo ena ho bopa lentswe.
      - Mohlala: a-b-a = aba
   d. Supa tlhaku ya pele, bolela modumo ebe o o ngola fatshe.
   e. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   f. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe, o kopanya medumo ha o ntse o ya pele. Qetela ka ho bala lentswe.
   g. Bitsetsa baithuti ba mmalwa tlapangollong ho tla bopa mantswe a bona.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 27.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *B*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *B*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *B*
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *B*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 81

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Bete ya tonanahadi*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 27.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe ebe le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *mamela: Ho mamela motho ya buang ka hloko.*
      - *ho pheta pale: Ho phetela dipale hodimo hore batho ba bang ba utlwe.*
      - *dipale tsa boiqapelo: Dipale tse iqapetsweng tseo eseng tsa nnete.*
   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 28.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Batho ba phetile dipale nako e telele - le pele ho ba le dibuka.*
      - *Mabaka a ho pheta dipale a kenyelletsa ho etsa batho ba bang ba tshehe, ho ruta dithuto, ho hlalosa dintho le ho kopanya batho.*
      - *Ho pheta dipale ke ho qoqa pale ka hlooho, o sebedisa lentswe la hao. Ho fapane le ho bala hobane ha ho na letho le ngotsweng.*
3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.
4. **Dipotso:**
   a. Hobaneng re pheta dipale?
   b. Ke mefuta efe ya dipale e o e ratang ka ho fetisisa?
   c. Ho pheta dipale ho fapana jwang le ho bala dibuka?

Medumo: Ruta mme o tlwaetse baithuti ho arola medumo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Karete ya Modumo: b

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *b*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **2. Bontshahatsa bokgoni ba ho arola medumo.**
   a. Ngola mantswe a latelang tlapangollong: bolo, bibele.
   b. Arola lentswe la pele.
   c. Supa modumo wa pele ebe o a o qapodisa.
   d. Pheta tshebetso ena bakeng sa medumo yohle ya lentswe.
   e. Jwale tsamaisa monwana wa hao ka tlasa lentswe ebe o arola medumo ha o ntse o ya pele.
   f. Bitsetsa baithuti tlapangollong ka bonngwe ho arola mantswe a mang.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 29.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Itlwaetse mongolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa ho ngolwa jwang:** *b*
   a. Bontsha baithuti hore tlhaku e ngolwa jwang tlapangollong.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa qalo, moo e lebang le qetelo ya nomoro ka nngwe.
   c. Kamora moo, tlatsa mola o monyane ka ditlhaku o bontsha hore o siya sebaka sa monwana o le mong pakeng tsa ditlhaku.
   d. Pheta tshebetso ena o bontshahatsa ho ngola: *B*
3. **Laela baithuti ho ngola ka dibukeng tsa bona tsa ho ngola.**
   a. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e nyane b
   b. Laela baithuti ho ngola: tlatsa mola ka tlhaku e kgolo B
   c. Tsamatsamaya o lekole moithuti ka mong ka: popo le sebaka dipakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 81

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Bete ya tonanahadi*
   d. Ere: *Paleng ena, re bala ka rapolasi Baloyi ha kotulang meroho le ditholwana. O kopana le bete e kgolohadi eo a hlolehang ho e ntsha mobung a le mong. Re bala kamoo a ileng a qetella a kgona ho ntsha bete ena ya tonanahadi mobung.*
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Bopa setshwantsho sa kelello
      - Botsa baithuti: Kwala mahlo a hao mme o leke ho bopa setshwantsho sa kellello sa ntho e itseng paleng. O bonang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Pale eo ke e ratang ka ho fetisisa ke...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya tlhaku e kgolo qalong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: Mme wa ka o re qoqela dipale.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole polelo e le nngwe.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Dipale tsa rona tse monate ka ho fetisisa.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Pale eo ke e ratang ka ho fetisisa ke...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Pale ya hao e monate ka ho fetisisa.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 29.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: b

Buka ya mosebetsi ya DBE

Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *b*
   a. Bontsha baithuti Karete ya Modumo ebe o botsa baithuti ba fapaneng ho bala modumo ona.
2. **Phethela mosebetsi bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 67.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 30.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Phethela mosebetsi o bukeng ya DBE

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

Buka ya mosebetsi ya DBE

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Phethela mosebetsi wa mongolo ka bukeng ya DBE.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa mosebetsi tsa DBE 1, leqepheng la 68.
   b. Hlalosetsa baithuti mosebetsi.
   c. Laela baithuti ho phethela mosebetsi.
   d. Ha baithuti ba ntse ba sebetsa, tsamatsamaya o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 81

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Bete ya tonanahadi*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Bopa setshwantsho sa kelello
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Kwala mahlo a hao mme o leke ho bopa setshwantsho sa kellello sa ntho e itseng paleng. O bonang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Pale eo ke e ratang ka ho fetisisa ke...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Dipale tsa rona tse monate ka ho fetisisa.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. Dikolojana tse tharo, sethojana se sekgubedi, jj
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 30.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua:

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Fetofetola medumo mantsweng

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Bontshahatsa ho fetofetola medumo lentsweng le latelang:** *baba*
   a. Ngola lentswe letlapeng.
   b. Bontsha baithuti se etsahalang ha o tlosa modumo /b/. O setse ka: ba_a
   c. Bontsha baithuti se etsahalang ha o kenya modumo /l/. O bopa lentswe le letjha: bala.
2. Bitsa baithuti ba fapaneng ho fetofetola mantswe: bolo, bibele.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 31.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 81

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Bete ya tonanahadi*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo sebetsa ka dihlopha ho tshwantshisa pale.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Ere: Ha re tshwantshisa pale re leka ho:
      - Hopola seo mophetwa a se bolelang le seo a se etsang
      - Bua le ho etsisa mophetwa eo re mo tshwantshisang
      - Sebedisa a mang a mantswe a mophetwa eo re mo tshwantshisang
   b. Bontsha baithuti ka bokgutswanyana ka moo o ka etsisang emong wa baphetwa.
   c. Leka hore o se ke wa kgetha mophethwa wa sehlooho e le mohlala wa hao.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bala hore baphetwa ba ba kae paleng.
   b. Arola baithuti ka dihlopha tse lekanang le palo ya baphetwa. Mohlala, ha baphetwa ba le 5 paleng, etsa dihlopha tse 5 tsa baithuti.
   c. Moithuti ka mong sehlopheng a fuwe karolo ya mophetwa.
   d. Ntshetsa baithuti kantle kapa sebakeng se bulehileng.
   e. Bolella dihlopha ho tshwantshisa pale. Ba lokela ho:
      - Hopola seo mophetwa a se etsang le seo a se buang
      - Etsisa mophetwa ka puo le diketso
      - Sebedisa a mang a mantswe a mophetwa eo ba mo tshwantshisang
   f. Ha baithuti ba ntse ba tshwantshisa pale, tsamatsamaya o nne o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Pale eo ke e ratang ka ho fetisisa ke...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Leibola setshwantsho sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 31.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: O abelana ditaba tsa hae**
   a. Re bolelle hore ditaba tsa hao di ka eng: Ere:
      - Kajeno ke tla le bolella ka...
      - Ebe o arolelana ditaba tsa hao.
      - Re bolelle se etsahetseng ka tatellano e nepahetseng.
      - Re bolelle dintlha tsa bohlokwa tsa ditaba tsa hao.
      - Qetella ka ho re bollela ka moo ditaba tsa hao di ileng tsa etsa hore o ikutlwe ka teng.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o abelana taba tsa hao hopola ho:
      - Re bolella hore ditaba tsa hao di ka eng
      - Re bolella hore di etsahetse neng
      - Re bolella hore di etsahelletse mang
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Boeletsa medumo yohle e rutilweng Kotareng ya 1

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Medumo ya Kotara ya 1

Padiso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso khapheteng kapa fatshe pela hao.**
   a. Bolella baithuti hore ba mamele ha o bitsa mabitso a bona.
   b. Ha o ntse o bitsa lebitso la moithuti, a bale modumo kareteng ya modumo e phahamisitsweng.
   c. Bitsa lebitso la moithuti e mong. Moithuti enwa a bue lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo oo.
   d. Etsa sena kapele, e be jwaloka papadi e monate empa o hlokomele baithuti ba sokolang.
   e. Ha moithuti a etsa phoso ere 'mamela ka hloko', ebe o bua modumo.
2. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 32.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa ditlhaku tsohle tse rutilweng Kotareng ya 1

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa popo ya ditlhaku tsohle tse nyenyane tse rutilweng Kotareng ya 1.**
   a. Ngola tlhaku e nyenyane ka nngwe letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa hore e qala kae, e leba kae le moo e fellang.
   c. Bollela baithuti hore ba tlatse mola ka tlhaku ka nngwe ka dibukeng tsa bona tsa mosebetsi mme ba siye sebaka sa monwana o le mong dipakeng tsa tsona.
   d. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bopa tlhaku ka nngwe ka nepo.
3. **Lekola popo ya ditlhaku tse nyenyane ya baithuti.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o lekole popo ya bona ya ditlhaku.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho bopa ditlhaku ka nepo.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 93

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Hobaneng ha llama e dula hodimo*
   b. Ere: *Dillama ke diphoofolo tse tswang Amerika Borwa. Batho ba rua dillama bakeng sa lebese le boya ba tsona. Pale ena ke tshomo e buang ka dillama tse neng di dula dithabeng tsa Andes kgalekgale, le hore di ne tsa thusa batho ba phelang pela tsona.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Lekola kutlwisiso
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 32.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Dikarete tsa tlotlontswe, ditshwa-ntsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 24.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *llama: Phoofolo e fumanehang Amerika Borwa eo batho ba e sebedisang ho jara dintho, e boya bo bonolo.*
      - *Amerika Borwa: Kontinente e kgolo ka mose ho lewatle, ho bapa le Afrika, e nang le dinaha tse ngata, meru, le dithaba.*
      - *hodimo: sebaka se phahameng ho tloha fatshe.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Hlophisa mantswe ho ya ka maloko a medumo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Ngola medumo e qalang kapa e qetelang mantswe ka dikholomong letlapeng ka tsela e latelang:**

-ela	-ala	-ka	-ile

   a. Balla baithuti (leloko la modumo ka leng).
   b. Kopa baithuti ka bonngwe ho nahana ka lentswe bakeng sa leloko ka leng la medumo.
   c. Kopa baithuti ho bua leloko la modumo leo lentswe le tswang ho lona ebe o ngola lentswe ka kholomong ka tsela e latelang:

-ela	-ala	-ka	-ile
lela laela babela	lala kala bala	leka baka	lekile beile

   d. Ha baithuti ba etsa phoso, e lokise.

2. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 33.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa ditlhaku tsohle tse rutilweng Kotareng ya 1

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa popo ya ditlhaku tsohle tse kgolo tse rutilweng Kotareng ya.**
   a. Ngola tlhaku e kgolo ka nngwe letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa hore e qala kae, e leba kae le moo e fellang.
   c. Bollela baithuti hore ba tlatse mola ka tlhaku ka nngwe ka dibukeng tsa bona tsa mosebetsi mme ba siye sebaka sa monwana o le mong dipakeng tsa tsona.
   d. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bopa tlhaku ka nngwe ka nepo.
3. **Lekola popo ya ditlhaku tse kgolo ya baithuti.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o lekole popo ya bona ya ditlhaku.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho bopa ditlhaku ka nepo.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 95

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantse maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Hobaneng ha llama e dula hodimo*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 33.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 34.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      a. E ne e le letsatsi kamora...
      b. Mme o ile a botsa ____ ka letsatsi la hae sekolong mme...
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa 'thutswana/lejwe la ho bua' bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithuti a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Fetofetola medumo mantsweng

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Bontshahatsa ho fetofetola medumo lentsweng le latelang:** *baka*
   a. Ngola lentswe letlapeng.
   b. Bontsha baithuti se etsahalang ha o tlosa modumo /k/. O setse ka: ba_a
   c. Bontsha baithuti se etsahalang ha o kenya modumo /b/. O bopa lentswe le letjha: baba..
2. **Bitsa baithuti ba fapaneng ho fetofetola mantswe:** *bala, lela, lala.*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 35.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa dipaterone

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Taka dipaterone tse latelang letlapeng:**

   a. Laela baithuti hore ba kopollele dipaterone tsena dibukeng tsa bona tsa mosebetsi.
   b. Ba lokela ho etsa paterone ho fihlela qetellong ya leqephe.
3. **Lekola bokgoni ba baithuti ba ho kopolla dipaterone ka nepo.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o ele hloko baithuti ba sokolang ho:
      - Kopolla dipaterone ka nepo.
      - Boloka boholo bo lekanang ba ditho tsa paterone.
      - Ho qeta dipaterone ka nako e behilweng.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 95

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Hobaneng ha llama e dula hodimo*
   d. Ere: *Dillama ke diphoofolo tse tswang Amerika Borwa. Batho ba rua dillama bakeng sa lebese le boya ba tsona. Pale ena ke tshomo e buang ka dillama tse neng di dula dithabeng tsa Andes kgalekgale, le hore di ne tsa thusa batho ba phelang pela tsona.*
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa, o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Lekola kutlwisiso
      - Botsa baithuti: A na o kile wa ikutlwa o ferekane ha o bala pale hobane o se o sa tsebe se etsahalang? Seo se ile sa etsa hore o ikutlwe jwang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 53

Foreimi ya ho ngola:

Nka qoqa pale ka...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya kgutlo qetellong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: Ke qoqa dipale.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole polelo e le nngwe.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Ntho e qalang ka modumo /m/. Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.
   c. Ere: Nka qoqa pale ka...
3. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Ntho e qalang ka modumo /m/.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 35.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Fetofetola medumo mantsweng

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

Padiso

1. **Bolella baithuti hore kajeno ba tla sebetsa le motswalle ho fetofetola mantswe.**
   a. Ngola mantswe a latelang tlapangollong: bala, lela, lala.
   b. Bolella baithuti ho kopollela mantswe dibukeng tsa bona tsa mosebetsi, lentswe ka leng moleng.
2. **Hopotsa baithuti hore medumo e fetofetolwa jwang mantsweng ka tsela e latelang:**
   a. Bala lentswe la pele.
   b. Ntsha modumo o le mong.
   c. Kenya modumo o mong.
   d. Ngola lentswe le letjha pela la kgale.
   e. Bala lentswe le letjha.
3. **Leloka bokgoni ba baithuti ba ho fetofetola mantswe.**
   a. Tsamatsamaya o shebe ha baithuti ba fetofetola mantswe.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho etsa mosebetsi ona.
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 36.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa popo ya dinomoro.

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa popo ya dinomoro tsohle ho tloha ho 0–9.**
   a. Ngola nomoro ka nngwe letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa qalo, moo e lebang le qetelo ya nomoro ka nngwe.
   c. Bolella baithuti hore ba tlatse mola ka nomoro ka nngwe ka dibukeng tsa bona tsa mosebetsi mme ba siye sebaka sa monwana o le mong dipakeng tsa tsona.
   d. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bopa nomoro ka nngwe ka nepo.
3. **Hlahloba popo ya dimoro ya baithuti.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o lekole popo ya bona ya dinomoro.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho bopa dinomoro ka nepo.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 95

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Hobaneng ha llama e dula hodimo*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Lekola kutlwisiso
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: A na o kile wa ikutlwa o ferekane ha o bala pale hobane o se o sa tsebe se etsahalang? Sena se ile sa etsa hore o ikutlwe jwang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 53

Foreimi ya ho ngola:

Nka qoqa pale ka...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Ntho e qalang ka modumo /m/.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. moriana
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba sokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 36.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Fa sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi le dipensele.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole dinomoro 1–5 ka moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a latelang a mahlano hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–5: bala, lela, lala.
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a mahlano letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti hore ba lokise diphoso.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula Dipadiso leqepheng la 35.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 95

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Hobaneng ha llama e dula hodimo*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Buka ya mosebetsi ya DBE, leqepheng la 53

Foreimi ya ho ngola:

Nka qoqa pale ka...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba sokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Leibola setshwantsho sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Lokisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 37.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya ona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba ‹yena ya bapalang› ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang.

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 5 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 5 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 5 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Bontshahatsa ho phatlalatsa sengolwa sa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Mohlala wa Titjhere: mosebetsi wa ho ngola

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Pele o qala ka dithuto, lokisa letlapa bakeng sa thuto ena.**
   a. Kgetha o mong wa mesebetsi ya ho ngola e entsweng kotareng. Taka mme o ngole mohlala wa mosebetsi oo letlapeng.
   b. Kenyelletsa phoso ya DMTP ya kotareng eo jwaloka ha: Tlhaku e qalang polelo e le tlhaku e nyenyane.
2. **Tsebisa baithuti ka ho phatlalatsa.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla phatlalatsa karolo ya sengolwa sa rona eo re e ngotseng kotareng ena.
   b. Ere: Ha re phatlalatsa sengolwa sa rona, re se lokisetsa ho se abelana le batho ba bang. Re kgetha mosebetsi wa rona o motle ka ho fetisisa, o hlakileng, ho o abelana le ba bang hore ba o bale mme o ba natefele.
   c. Supa moralo wa hao letlapeng. Hlalosa hore ke mosebetsi wa ho ngola o kgethilweng ho phatlalatswa.
3. **Bontshahatsa mosebetsi wa ho phatlalatsa letlapeng.**
   a. Taka mme o ngole sengolwa sa hao letlapeng hape. Etsa sena ka makgethe mme o kenyelletse dintlha tse ding.
   b. Balla mongolo wa moralo wa hao hodimo.
   c. Supa phoso eo o e entseng ya DMTP. Ere: Ke entse phoso. Tlhaku ya pele ya polelo, ha e kgolo. Nka lokisa tsena ha ke phatlalatsa.
   d. Ngola polelo hape ka makgethe.
   e. Supa DMTP e lokisitsweng: Tlhaku ya pele ya polelo e kgolo.

Padisommoho: Bontshahatsa ho phatlalatsa sengolwa sa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Mohlala wa Titjhere: mosebetsi wa ho ngola

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba ‹yena ya bapalang› ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang.

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 6 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 6 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 6 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Baithuti ba inahane mme ba kgethe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Pele o qala ka dithuto, hlophisa moralo o phatlaladitsweng leqepheng.**
   a. Kopollela setshwantsho le sengolwa sa hao tse phatlaladitsweng pampiring ho bontsha baithuti.
   b. Etsa bonnete ba hore o boloka moralo wa hao o phatlaladitsweng hore o tle o o sebedise bakeng sa thuto ya ho nehelana.
2. **Laela baithuti ho nahane ka dingolwa tsa bona tsa kotara.**
   a. Fa baithuti nako ya ho bala dingolwa tsa bona tsa kotara.
   b. Botsa: Ke mosebetsi ofe wa hao o o ratileng ka ho fetisisa kotareng ena?
   c. Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana mosebetsi wa bona oo ba o ratileng ka ho fetisisa kotareng.
3. **Laela baithuti ho kgetha karolo ya sengolwa eo ba tla e phatlalatsa.**
   a. Botsa: Ke karolo efe ya sengolwa eo o tla e phatlalatsa kotareng ena?
   b. Fa baithuti nako ya ho kgetha sengolwa seo ba tla se phatlalatsa.
   c. Laela baithuti ho bolella metswalle ya bona ka mosebetsi wa ho ngola oo ba tla o phatlalatsa.
4. **Laela baithuti ho phatlalatsa leqepheng le le leng hore mosebetsi wa bona o kgone ho pepeswa.**
   a. Ere: Ha re phatlalatsa ha re ngolle dibukeng tsa rona jwaloka tlwaelo. Re ngolla leqepheng hore re kgone ho abelana mosebetsi wa rona ha bobebe.
   b. Bontsha baithuti mohlala wa hao wa mosebetsi o phatlaladitsweng leqepheng.
   c. Fana ka dipampiri bakeng sa ho phatlalatsa.
5. **Laela baithuti hore ba qale ho phatlalatsa.**
   a. Ere: Jwale phatlalatsa mosebetsi wa hao. Hopola ho o ngola ka makgethe, le ka ho hlaka hore o lokele ho abelanwa le batho ba bang.

Padisommoho: Baithuti ba inahane mme ba kgethe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba 'ho ba yena ya bapalang' ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang.

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 6 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 6 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 6 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tsebisa baithuti ho phatlalatsa hape.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella ho phatlalatsa karolo ya sengolwa sa rona.
   b. Ere: Ha re phatlalatsa sengolwa sa rona, re se lokisetsa ho se abelana le batho ba bang. Re kgetha mosebetsi wa rona o motle ka ho fetisisa, o hlakileng, ho o abelana le ba bang hore ba o bale mme o ba natefele.
2. **Laela baithuti ho tswela pele ka ho phatlalatsa.**
   a. Ere: Tswela pele ho phatlalatsa mosebetsi wa hao wa maobane. Hopola hore o be makgethe, mme o hlake hore o ka abelanwa le batho ba bang.
3. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Thusa baithuti ba sokolang ho kgetha le ho phatlalatsa karolo ya sengolwa sa bona.

Padisommoho: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Ngola: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang.

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 6 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 6 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 6 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Bontshahatsa ho nehelana ka mosebetsi wa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tsebisa baithuti ka ho nehelana.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla nehelana mosebetsi wa rona oo re o phatlaladitseng.
   b. Ere: Ha re nehelana sengolwa sa rona, re se abelana le batho ba bang. Re hlalosa setshwantsho sa rona, mme re bale sengolwa. Re buela hodimo ka ho hlaka hore re utlwahale.
   c. Ere: Ha re qetile ho bua, re ka tsamatsamaya ka phaposing ho bontsha bana ba bang setshwantsho sa rona.
   d. Ere: Ha baithuti ba bang ba nehelana, re mamela ka hloko. Re ba mosa, mme re opa diatla ha a qetile.
2. **Bontshahatsa mosebetsi wa ho nehelana ho baithuti.**
   a. Phahamisa o bontshe moralo wa hao o phatlaladitsweng hore bohle ba o bone.
   b. Hlalosa setshwantsho sa hao ka bokgutshwanyane mme o bale sengolwa. Bontshahatsa ho buela hodimo ka ho hlaka hore bohle ba utlwe.
   c. Laela baithuti ho o opela diatla ha o qetile.
3. **Tsamatsamaya ka phaposing o bontshe bohle setshwantsho sa hao.**
4. **Laela baithuti ho itokisetsa ho nehelana.**
   a. Ere: Nahana ka polelo e hlalosang setshwantsho sa hao mme o itlwaetse ho bala sengolwa sa hao.
5. **Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana le ho bala.**
6. **Laela baithuti ho nehelana le motswalle.**
   a. Laela baithuti ho hlalosa setshwantsho sa bona le ho balla motswalle sengolwa sa bona.

Padisommoho: Bontshahatsa ho nehelana ka mosebetsi wa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Ntshetsopele ya thuto e fetileng.

Ho Ngola: Bontshahatsa ho nehelana ka mosebetsi wa hao

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Ntshetsopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba 'yena ya bapalang' ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang.

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 6 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 6 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 6 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Padisommoho: Baithuti ba nehelana ka dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tsebisa baithuti ho nehelana hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla nehelana sengolwa sa rona se phatlaladitsweng.
   b. Ere: Ha re nehelana sengolwa sa rona, re se abelana le batho ba bang. Re hlalosa setshwantsho sa rona, mme re bale sengolwa. Re buela hodimo ka ho hlaka hore re utlwahale.
   c. Ere: Ha re qetile ho bua, re ka tsamatsamaya ka phaposing ho bontsha bana ba bang setshwantsho sa rona.
2. **Ere: Ha baithuti ba bang ba nehelana, re mamela ka hloko. Re ba mosa, mme re opa diatla ha a qetile.**
3. **Bitsa baithuti hore ba nehelane le phaposi.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ka phaposing ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
   d. Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:

Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo le maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo le maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:

Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo le maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ka phaposing ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo le maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BMB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

KOTARA YA 2
LEANO LA HO RUTA

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Dijo tseo re di jang*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *O rata ho ja dijo tsa mofuta ofe?*
   - *Dijo tseo re di jang di tswa kae?*
   - *Dijo tse o di jang haeno di fapane jwang le dijo tsa sekolong?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 44.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao: Sejo senyane ha se fete molomo.
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang: Dijo le ha di se ngata, kapa mpho e se kgolo, e ntse e le molemo kapa e ananelwa. E feta lefeela. E o ruta ho ba le teboho bakeng sa dintho tse nyenyane kapa thuso. E toboketsa moetlo wa ho arolelana bonyane bo bong le bo bong boo re nang le bona.

Medumo: Boeletsa medumo yohle e rutilweng Kotareng ya 1

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Medumo ya Kotara ya 1

Padiso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso khapheteng kapa fatshe pela hao.**
   a. Bolella baithuti hore ba mamele ha o bitsa mabitso a bona.
   b. Ha o ntse o bitsa lebitso la moithuti, a bale modumo kareteng ya modumo e phahamisitsweng.
   c. Bitsa lebitso la moithuti e mong. Moithuti enwa a bue lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo oo.
   d. Etsa sena kapele, e be jwaloka papadi e monate empa o hlokomele baithuti ba sokolang.
   e. Ha moithuti a etsa phoso ere 'mamela ka hloko', ebe o bua modumo.
2. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 46.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa ditlhaku tsohle tse rutilweng Kotareng ya 1

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa popo ya ditlhaku tsohle tse nyenyane tse rutilweng Kotareng ya 1.**
   a. Ngola tlhaku e nyenyane ka nngwe letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa hore e qala kae, e leba kae le moo e fellang.
   c. Bollela baithuti hore ba tlatse mola ka tlhaku ka nngwe ka dibukeng tsa bona tsa mosebetsi mme ba siye sebaka sa monwana o le mong dipakeng tsa tsona.
   d. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bopa tlhaku ka nngwe ka nepo.
3. **Lekola popo ya ditlhaku tse nyenyane ya baithuti.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o lekole popo ya bona ya ditlhaku.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho bopa ditlhaku ka nepo.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 113

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Wayde o pheha khari*.
   b. Ere: *Kajeno re tla bala pale ka moshanyana ya bitswang Wayde, ya nahanang hore o hloile tamati. Empa Wayde o rata khari. Khari e na le dinoko, nama ya kgoho kapa meroho, mme e tshelwa le tamati e ngatanyana. Paleng ena, Wayde o thusa mmae ho pheha khari ho tloha qalong. Ha a ntse a mo thusa, o ithuta ntho e mo makatsang haholo ka khari. Ebe o ka lepa hore ke eng ntho eo?*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Botsa dipotso / Ipotse.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 46.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 44.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *khari: Mofuta wa dijo o nang le moro o dinoko. Hangata o jewa ka reisi.*
      - *risepe: Lenane le mehato e o bolellang kamoo sejo tse itseng di etswang.*
      - *setswakwa: Enngwe ya dijo tseo o di hlokang ha o latela risepe.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa medumo yohle e rutilweng Kotareng ya 1

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Medumo ya Kotara ya 1

Padiso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso khapheteng kapa fatshe pela hao.**
   a. Bolella baithuti hore ba mamele ha o bitsa mabitso a bona.
   b. Ha o ntse o bitsa lebitso la moithuti, a bale modumo kareteng ya modumo e phahamisitsweng.
   c. Bitsa lebitso la moithuti e mong. Moithuti enwa a bue lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo oo.
   d. Etsa sena kapele, e be jwaloka papadi e monate empa o hlokomele baithuti ba sokolang.
   e. Ha moithuti a etsa phoso ere 'mamela ka hloko', ebe o bua modumo.
2. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 47.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa ditlhaku tsohle tse rutilweng Kotareng ya 1

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa popo ya ditlhaku tsohle tse kgolo tse rutilweng Kotareng ya.**
   a. Ngola tlhaku e kgolo ka nngwe letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa hore e qala kae, e leba kae le moo e fellang.
   c. Bollela baithuti hore ba tlatse mola ka tlhaku ka nngwe ka dibukeng tsa bona tsa mosebetsi mme ba siye sebaka sa monwana o le mong dipakeng tsa tsona.
   d. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bopa tlhaku ka nngwe ka nepo.
3. **Lekola popo ya ditlhaku tse kgolo ya baithuti.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o lekole popo ya bona ya ditlhaku.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho bopa ditlhaku ka nepo.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 115

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Wayde o pheha khari*.
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 47.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe ebe le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *ho se rate: Ha moya wa hao sa utlwisisi/tsamaisane le motho/ntho e itseng.*
      - *ho tloha qalong: Ho etsa ntho ho tloha qalong.*
      - *matla: ma*tla ao mmele wa hao o nang le ona ho tsamaya, ho nahana, le ho bapala.

   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.

2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 48.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Dijo di fa mmele ya rona matla. Dijo ke matla a thusang mmele ya rona ho nahana, ho bapala, ho tsamaya, le ho hola.*
      - *Dijo tse ding di matlafatsa mmele ya rona ho feta tse ding. Dijo tse ding di fa mmele phepo e hlokehang. Dijo tse ding di na le tatso e monate, empa ha re a lokela ho ja tsona feela.*
      - *Batho ha ba je dijo tse tshwanang kaofela kapa tse phehilweng ka ho tshwana. Batho ba ditso tse le malapa a fapaneng ba ka ja dijo tse fapaneng le tsa hao.*

3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.

4. **Dipotso:**
   a. *Ke dijo dife tseo o ratang ho di ja hae le sekolong?*
   b. *Ke dijo dife tseo o sa di rateng?*
   c. *Bana ba setshwantshong ba ikutlwa jwang ka dijo tsa bona? O tseba jwang?*

Bapala papadi ya temoho ya difonimi: Modumo ke... Ke batla...

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Kgutsisa baithuti hore ba tsebe ho mamela ka hloko.**
2. **Bontshahatsa papadi ka tsela e latelang:**
   a. Motho ya etellang papadi pele o re: Modumo ke P, Ke batla MABITSO A BANANA.
   b. Baithuti ba phahamisa matsoho ebang ba kgona ho nahana ka lebitso la ngwanana le nang le P.
   c. Motho ya etellang papadi pele o supa motho ka mong mme o mo dumella ho ipitsa ka lebitso la hae. Baithuti ba se phethe lebitso le seng le bitsitswe.
   d. Motho wa bo 5 ya buwang lebitso le nepahetseng ke ena ya etelleng papadi pele.
   e. Motho ya motjha ya etellang papadi pele o re: Modumo ke 'M'. Ke batla MEFUTA YA DIJO.
   f. Papadi e tswela pele ka mokgwa ona.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 49.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Kopolla mantswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Ngola mantswe a latelang tlapangollong: kala, bolo**
   a. Laela baithuti ho kopollela mantswe dibukeng tsa bona.
   b. Ba kopolle ka mekgethe, ka nepo.
3. **Lekola bokgoni ba baithuti ba ho kopolla mantswe.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o ele hloko baithuti ba sokolang ho:
      - Ho kopolla mantswe ka nepo
      - Ho bopa dilthaku le mntswe ka nepo le ka makgethe
      - Ho phethela mantswe ka nako e abilweng

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 115

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Wayde o pheha khari*
   d. Ere: *Kajeno re tla bala pale ka moshanyana ya bitswang Wayde, ya nahanang hore o hloile tamati. Empa Wayde o rata khari. Khari e na le dinoko, nama ya kgoho kapa meroho, mme e tshelwa le tamati e ngatanyana. Paleng ena, Wayde o thusa mmae ho pheha setjhu khari ho tloha qalong. Ha a ntse a mo thusa, o ithuta ntho e mo makatsang haholo ka khari. Ebe o ka lepa hore ke eng ntho eo.*
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: *Botsa dipotso / Ipotse.*
      - Botsa baithuti: *Ho monate ho nahana le ho ipotsa dipotso ka pale. Ke dipotso dife tseo o nang le tsona ka pale ena?*

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya ho ngola:
Ke rata ho ja...

E latsweha...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya tlhaku e kgolo qalong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: *Ditholwana tse foreshe ke dijo tseo ke di ratang ka ho fetisisa.*
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dileibole tse 1–2.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: *Dijo tsa rona tseo re di ratang ka ho fetisisa*.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: *Ke rata ho ja... hobane....*
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: *Wena, o ja dijo tseo o di ratang ka ho fetisisa*.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 49.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Bapala papadi ya temoho ya difonimi: Modumo ke... Ke batla...

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Kgutsisa baithuti hore ba tsebe ho mamela ka hloko.**
2. **Bontshahatsa papadi ka tsela e latelang:**
   a. Motho ya etellang papadi pele o re: Modumo ke P, Ke batla MABITSO A BANANA.
   b. Baithuti ba phahamisa matsoho ebang ba kgona ho nahana ka lebitso la ngwanana le nang le P.
   c. Motho ya etellang papadi pele o supa motho ka mong mme o mo dumella ho ipitsa ka lebitso la hae. Baithuti ba se phethe lebitso le seng le bitsitswe.
   d. Motho wa bo 5 ha bitsa lebitso le nepahetseng ke ena ya etelleng papadi pele.
   e. Motho ya motjha ya etellang papadi pele o re: Modumo ke 'M'. Ke batla MEFUTA YA DIJO.
   f. Papadi e tswela pele ka mokgwa ona.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 50.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Kopolla mantswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Ngola mantswe a latelang tlapangollong: lala, bela**
   a. Laela baithuti ho kopollela mantswe dibukeng tsa bona.
   b. Ba kopolle ka mekgethe, ka nepo.
3. **Lekola bokgoni ba baithuti ba ho kopolla mantswe.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o ele hloko baithuti ba sokolang ho:
      - Ho kopolla mantswe ka nepo
      - Ho bopa dilthaku le mntswe ka nepo le ka makgethe
      - Ho phethela mantswe ka nako e abilweng

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 115

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Wayde o pheha khari*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: *Botsa dipotso / Ipotse.*
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: *Ho monate ho nahana le ho ipotsa dipotso ka pale. Ke dipotso dife tseo o nang le tsona ka pale ena?*
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya ho ngola:
Ke rata ho ja...

E latsweha...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: *Dijo tsa rona tseo re di ratang ka ho fetisisa*.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. dinawa, mahe, borotho, masimba, dipompong, letswa.
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 50.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *lala, lela, leka, kile, baka, kama*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 51.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 115

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Wayde o pheha khari*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: *Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng*.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho kenyelletsa leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:
Ke rata ho ja...

E latsweha...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: *Ngola leibole enngwe setshwantshong sa hao*.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Tlhaku ya pele ya polelo ke tlhaku e kgolo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 51.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba kgethilweng ba tla tlisa ntho kapa se-tshwantsho bakeng sa mosebetsi wa bona wa ho 'bontsha o bolele'

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: Bontsha o Bue**
   a. Tshwara ntho kapa setshwantsho seo o tla re bontsha sona.
   b. Re bollele ka ntho eo kapa setshwantsho. Ere:
      - Kajeno ke tla le bolella ka...
      - E... (boholo, boima, mmala, boreledi/mahwashe jj.
      - E sebedisetswa...
      - Ke le rata hobane...
   c. Jwale botsa baithuti: Na le na le dipotso?
   d. Ha ho na le motho ya botsang potso, leka ka hohle ho e araba.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o etsa nehelano, hopola ho:
      - Tshwara ntho kapa setshwantsho hore bohle ba se bone
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *m*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *m*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *m*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *m*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *m*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. mola, molomo.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 52.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *m*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *m*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *m*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *m*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 127

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Lomusa ha a fuwe masimba*.
   b. Ere: *Pale eo re tla e bala kajeno e bua ka ho kgetha dijo tse bobebe tse loketseng mmele. Dijo tse ding, tse kang masimba di na le tatso e monate empa ha di fe mmele ya rona matla ao e a hlokang. Dijo tse ding tse kang mahe, tlhapi le matokomane, di na le phepho e ntle e loketseng mmele ya rona, jwaloka protheini. Protheini e thusa mmele ya rona ho hola le ho tsepamisa maikutlo ka phaposing. Empa ka dinako tse ding, ho ka ba thata ho kgetha dijo tse bobebe tse loketseng mmele*.
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Bopa setshwantsho sa kelello.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 52.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 44.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *phepo: Ntho e dijong e thusang mmele wa hao o hole o dule o phetse hantle.*
      - *Dijo tsa bophelo botle: Dijo tse thusang mmele wa hao o hole o be matla o phetse hantle, jwaloka ditholwana, meroho le dijothollo.*
      - *Dijo tse sa lokelang mmele: Dijo tseo hangata di nang le tatso e monate empa di ka o kudisa ha o di ja haholo, jwaloka dipompong tse ngata.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *m*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *m, e, k, a, l, i*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *mela*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *m-e-l-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *kama*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 53.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: M**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: M.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: M**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: M**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 129

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Lomusa ha a fuwe masimba*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 53.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 54.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      - Alamo ha e a lla...
      - Ha sekolo se tswa...
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa 'thutswana/lejwe' la ho bua bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithutwana a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *o*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *o*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *o*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *o*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *o*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *onto, oli*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 55.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *o*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *o*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *o*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *o*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 129

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lomusa ha a fuwe masimba*
   d. Ere: *Pale eo re tla e bala kajeno e bua ka ho kgetha dijo tse bobebe tse loketseng mmele. Dijo tse ding, tse kang masimba di na le tatso e monate empa ha di fe mmele ya rona matla ao e a hlokang. Dijo tse ding tse kang mahe, tlhapi le matokomane, di na le phepho e ntle e loketseng mmele ya rona, jwaloka protheini. Protheini e thusa mmele ya rona ho hola le ho tsepamisa maikutlo ka phaposing. Empa ka dinako tse ding, ho ka ba thata ho kgetha dijo tse bobebe tse loketseng mmele.*
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?

2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Bopa setshwantsho sa kelello.
      - Botsa baithuti: Kwala mahlo a hao mme o leke ho bopa setshwantsho sa kellello sa ntho e itseng paleng. O bonang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Bukeng ya DBE leqepheng la: 98 & 99

Foreimi ya ho ngola:

Ke a bona...
Ke rata ho ja...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya kgutlo qetellong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: Ditholwana tse foreshe di monate.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dipolelo tse pedi.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Dijo tseo re di bonang setshwantsho.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Ke bona... setshwantshong.
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Wena o ja dijo tse setshwantshong.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 55.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *o*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *b, o, m, l, a, k*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *bola*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *b-o-l-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *koma*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 56.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: M**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: M.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: M**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: M**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 129

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lomusa ha a fuwe masimba*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Bopa setshwantsho sa kelello
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Kwala mahlo a hao mme o leke ho bopa setshwantsho sa kellello sa ntho e itseng paleng. O bonang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Bukeng ya DBE leqepheng la: 98 & 99

Foreimi ya ho ngola:

Ke a bona...
Ke rata ho ja...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Dijo tseo re di bonang setshwantsho.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. apole, morara, lehapu, senomaphodi
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 56.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *mala, ema, mama, loma, moma, obe*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 57.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 129

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lomusa ha a fuwe masimba*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo kgutsufatsa pale.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Ere: Ha re kgutsufatsa pale, re lokela ho bolela hore:
      - Pale e ka eng
      - Ke eng seo ke se ratileng paleng
      - Ke eng seo ke ithutileng sona paleng
   b. Fana ka dikarabo tsa dipotso tsena ka bokgutswanyane.
   c. Leka hore o se ke wa etsa mehlala ka dikarabo tse pepeneneng.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba nahane ka dikgutsufatso tsa bona, ba se ke ba sebedisa mohlala wa hao.
   b. Bolella baithuti ho qala dikarabo tsa bona ka tsela e latelang:
      - Pale e ne e le ka...
      - Ke natefetswe ke...
      - Ke ithutile...
   c. Kamora moo, laela baithuti ho abelana dikgutsufatso tsa bona le metswalle ya bona.
   d. Ha baithuti ba ntse ba abelana dikgutsufatso tsa bona, tsamatsamaya o nne o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   e. Pheletsong ya thuto, kopa moithuti a le mong kapa ba babedi ho abelana dikgutsufatso tsa bona le phaposi.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   - Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Bukeng ya DBE leqepheng la: 98 & 99

Foreimi ya ho ngola:

Ke a bona...

Ke rata ho ja...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola polelo enngwe setshwantshong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 57.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Metswalle ya rona*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *Ke eng e etsang motho e be motswalle wa popota?*
   - *O etsa metswalle kae?*
   - *O ka etsa motswalle e motjha jwang?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 58.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao:
   Setswalle
   Motswalle o mosa
   Motswalle o lerato
   Motswalle o rata nna le wena.
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang:
   E bua ka semelo sa motswalle. Dintho tseo motswalle wa sebele a lokelang ho ba tsona. E ruta bana hore ba kgethe metswalle ya bona ka hloko.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *n*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *n*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *n*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *n*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *n*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *nale, nama*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 60.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa** ***n*****.**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *n*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *n*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *n*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 143

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Qhobosheane ya lehlabathe ya Thabo*.
   b. Ere: *Kajeno re tlo bala pale ka moshemane ya bitswang Thabo ya thabetseng ho ya lebopong la lewatle. Esale a lakatsa ho aha qhobosheane ya lehlabathe e kgolo ka ho fetisisa. O bile o reka nkgo e ntjha le kgarafu ho di sebedisa ha a aha! Empa ho etsahala ntho eo a neng a sa e lebelella ka qhobosheane ya hae. Ha re baleng re utlwe se etsahalang, le hore pale e fella jwang*.
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikakanyo.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 60.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 58.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *qhobosheane ya lehlabathe: Qobosheane e nyenyane kapa sebopeho se entsweng ka lehlabathe le mongobo, hangata e ahwa lebopong la lewatle ka matsoho, nkgo le kgarafo.*
      - *metsi a lewatle: Metsi a nang le letswai a tswang lewatle.*
      - *lediboho la metsi: mokoti o tletseng metsi o potapotileng qobosheane. O ne o sebediswa ho thibela dira ho kena.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *n*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *m, o, e, n, b, a*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *mona*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *m-o-n-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *nama*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 61.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: N**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: N
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: N**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: N**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 145

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Qhobosheane ya lehlabathe ya Thabo*.
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 61.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe ebe le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *setswalle: Ha batho ba kgathallana, ba thusana, ba arolelana dintho, mme ba rata ho ba mmoho. Setswalle se matlafala ha batho ba le mosa, ba tshepahala, ebile ba tshwarelana.*
      - *bopelonolo: Ho etsa botle le ho kgathalla batho ba bang.*
      - *kotsi: Ntho e etsahalang ntle le maikemisetso. Ha e etswe ka boomo.*
   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 62.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Motswalle ke motho eo re ratang ho bapala le yena. Motswalle ke motho eo re mo kgathallang.*
      - *Bopelonolo bo bohlokwa setswalleng. Re ka bontsha mosa metswalleng ya rona ka ho arolelana dintho le bona, ho bapala le bona, le ho ba mamela.*
      - *Ka dinako tse ding metswalle ha e dumellane mme ya ngangisana. Ka dinako tse ding metswalle e a halefelana. Ha re na le mathata le metswalle, re ka a rarolla.*
3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.
4. **Dipotso:**
   a. *O tseba jwang hore motho ke motswalle wa hao?*
   b. *O etsa setswalle jwang le motho e mong?*
   c. *Batho ba rata ho etsang ha ba etetse metswalle ya bona?*

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *u*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *u*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *u*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *u*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *u*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *ulu, buka*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 63.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *u*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *u*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *u*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *u*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 145

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Qhobosheane ya lehlabathe ya Thabo*.
   d. Ere: *Kajeno re tlo bala pale ka moshemane ya bitswang Thabo ya thabetseng ho ya lebopong la lewatle. Esale a lakatsa ho aha qhobosheane ya lehlabathe e kgolo ka ho fetisisa. O bile o reka nkgo e ntjha le kgarafu ho di sebedisa ha a aha! Empa ho etsahala ntho eo a neng a sa e lebelella ka qhobosheane ya hae. Ha re baleng re utlwe se etsahalang, le hore pale e fella jwang*.
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo.
      - Botsa baithuti: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya ho ngola:

Motswalle wa ka ke...
Re rata ho...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya mahlalosi ka nepo polelong ho bolela nako kapa moo ntho e leng teng.
   b. Ngola polelo letlapeng: Re bapalla lebaleng la ho bapalla.
   c. Supa DMTP: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dipolelo tse pedi.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Motswalle wa hao ke mang? Le rata ho etsang mmoho.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Motswalle wa ka ke... Re rata ho...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Setshwantsho sa hao le motswalle wa hao le etsa ntho e le thabisang mmoho.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 63.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *u*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *b, a, u, k, m, o*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *bula*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *b-u-l-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *bua*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 64.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: B**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: B.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: B**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: B**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 145

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Qhobosheane ya lehlabathe ya Thabo*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo.
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Motswalle wa ka ke...
Re rata ho...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Motswalle wa hao ke mang? Le rata ho etsang mmoho.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. bapala, moswinki, matha, bala, tlola
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 64.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *nona, mena, ona, kula, uba, buka*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 65.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 145

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Qhobosheane ya lehlabathe ya Thabo*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho kenyelletsa leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Motswalle wa ka ke...
Re rata ho...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola polelo enngwe setshwantshong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 65.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: O abelana ditaba tsa hae**
   a. Re bolelle hore ditaba tsa hao di ka eng: Ere:
   b. Kajeno ke tla le bolella ka...
   c. Ebe o arolelana ditaba tsa hao.
   d. Re bolelle se etsahetseng ka tatellano e nepahetseng.
   e. Re bolelle dintlha tsa bohlokwa tsa ditaba tsa hao.
   f. Qetella ka ho re bollela ka moo ditaba tsa hao di ileng tsa etsa hore o ikutlwe ka teng.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o abelana taba tsa hao hopola ho:
      - Re bolella hore ditaba tsa hao di ka eng
      - Re bolella hore di etsahetse neng
      - Re bolella hore di etsahelletse mang
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *w*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *w*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *w*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *w*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *w*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *nawa*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 66.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *w*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *w*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *w*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *w*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la 1 la selelekela 157

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Kgomo le Kgama ya Amerika*.
   b. Ere: *Pale ya rona kajeno ke ya ditaba tsa nnete ka setswalle se sa tlwaelehang - pakeng tsa kgomo le kgama ya Amerika! Paleng ena, kgama e kgolo ya naheng e fihla polasing ya Rapolasi Abbott mme e etsa setswalle le kgomo ya hae, Daisy. Diphoofolo tsena di qeta nako di le mmoho, di fula, di itsamaela butle, kapa di paqame mmoho di robetse. Ka dinako tse ding re nahana re ka ba metswalle feela le batho ba tshwanang le rona. Empa setswalle ha se sebetse jwalo.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikakanyo.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 66.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 58.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *kgama ya Amerika: Phoofolo e kgolo e nang le maoto a matelele le manaka a maholo, e dulang naheng, e ratang ho ja mahlaku le dimela. Ha di fumanehe Afrika Borwa.*
      - *sa tlwaelehang: Fapane le seo o hlolang o se bona. Ha e a tlwaeleha.*
      - *kgalala: Kgalala ke lentswe le rehwang motho ya tummeng.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *w*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *a, n, w, e, m, k*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *wena*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *w-e-n-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *wele*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 67.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: W**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: W.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: W**
   • Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: W**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 159

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Kgomo le Kgama ya Amerika*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 67.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 68.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      - E ne e le bosiu ba dipapadi ho ba lelapa la ____ le...
      - Hoseng ha Moqebelo o mong le o mong, lelapa la ____ le ne le bapala...
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa 'thutswana/lejwe' la ho bua bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithutwana a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *y*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *y*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *y*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *y*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *y*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *yoyo*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 69.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *y*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *y*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *y*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *y*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 159

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Kgomo le Kgama ya Amerika*
   d. Ere: *Pale ya rona kajeno ke ya ditaba tsa nnete ka setswalle se sa tlwaelehang - pakeng tsa kgomo le kgama ya Amerika! Paleng ena, kgama e kgolo ya naheng e fihla polasing ya Rapolasi Abbott mme e etsa setswalle le kgomo ya hae, Daisy. Diphoofolo tsena di qeta nako di le mmoho, di fula, di itsamaela butle, kapa di paqame mmoho di robetse. Ka dinako tse ding re nahana re ka ba metswalle feela le batho ba tshwanang le rona. Empa setswalle ha se sebetse jwalo.*
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?

2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo.
      - Botsa baithuti: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Bukeng ya DBE leqepheng la: 110 & 111

Foreimi ya ho ngola:

Metswalle e mosa e...
Ba re...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Ho netefatsa hore lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya e etsang (moetsi).
   b. Ngola polelo letlapeng: Ke mosa. Le metswalle ya ka e mosa.
   c. Supa DMTP: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dipolelo tse pedi.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Ke eng e etsang hore motho ebe motswalle ya mosa.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Ke nahana hore metswalle e mosa e...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Wena le motswalle.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 69.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *y*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *n, y, a, w, e, b*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *yena*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *y-e-n-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *moya*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 70.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: Y**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: Y.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: Y**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: Y**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 159

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Kgomo le Kgama ya Amerika*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikakanyo
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Bukeng ya DBE leqepheng la: 110 & 111

Foreimi ya ho ngola:

Metswalle e mosa e...
Ba re...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Ke eng e etsang hore motho ebe motswalle ya mosa.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. o a nthusa, o a kgathalla, o lerato, o ya dumedisa, a botse hore ke hloka thuso
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 70.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *wane, nawa, wela, laya, yoyo, moya*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 71.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 159

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Kgomo le Kgama ya Amerika*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo kgutsufatsa pale.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Ere: Ha re kgutsufatsa pale, re lokela ho bolela hore:
      - Pale e ka eng
      - Ke eng seo ke se ratileng paleng
      - Ke eng seo ke ithutileng sona paleng
   b. Fana ka dikarabo tsa dipotso tsena ka bokgutswanyane.
   c. Leka hore o se ke wa etsa mehlala ka dikarabo tse pepeneneng.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba nahane ka dikgutsufatso tsa bona, ba se ke ba sebedisa mohlala wa hao.
   b. Bolella baithuti ho qala dikarabo tsa bona ka tsela e latelang:
      - Pale e ne e le ka...
      - Ke natefetswe ke...
      - Ke ithutile...
   c. Kamora moo, laela baithuti ho abelana dikgutsufatso tsa bona le metswalle ya bona.
   d. Ha baithuti ba ntse ba abelana dikgutsufatso tsa bona, tsamatsamaya o nne o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   e. Pheletsong ya thuto, kopa moithuti a le mong kapa ba babedi ho abelana dikgutsufatso tsa bona le phaposi.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   - Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Bukeng ya DBE leqepheng la: 110 & 111

Foreimi ya ho ngola:

Metswalle e mosa e...
Ba re...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola polelo enngwe setshwantshong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO:
Metsotso e 30

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 71.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Re na le maikutlo*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *Ke a feng a mang a maikutlo ao o bang le ona letsatsing?*
   - *O ka tseba jwang hape hore motho o ikutlwa jwang?*
   - *Hobaneng ka dinako tse ding batho ba ba le maikutlo a fapaneng ka ntho e le nngwe?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 72.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao:

      Ha o itseba o thabile, opa matsoho
      Ha o itseba o thabile, opa matsoho
      Ha o itseba o thabile
      O batla ho re bontsha
      Ha o itseba o thabile, opa matsoho

      (Fetolela opa matsoho ho: hata ka maoto le hoa Huree!)
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang: Ke tsela e monatjana eo bana ba rutwang ka maikutlo a bona. E kgothaletsa bana ho bontsha kamoo ba ikutlwang ka teng le ho tsamaisa mebele ya bona. Pina ena e binwa ho bontsha lethabo jwaloka ho opa matsoho, ho hata maoto a bona kapa le ho hoa Huree!

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *d*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *d*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *d*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *d*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *d*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *dieta, dijo*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 74.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *d*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *d*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *d*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *d*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la 1 la selelekela 169

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Dan o sulafallwa ke beke*.
   b. Ere: *Kajeno re tlo bala pale e qabolang ya moshemane ya bitswang Dan eo beke ya hae e sa tsamaeng hantle. Letsatsi le letsatsi, o leka ho lokisa diphoso tsa letsatsi le fetileng, empa letsatsi le leng le le leng, ho ba le ntho e ntjha e sa tsamaeng hantle! Dan wa batho o leka ka matla, empa o dula a etsa diphoso. Ha re ntse re bala pale ena, re nahane hape le kamoo Dan a ikutlwang ka teng bekeng ena e sa tsamaeng hantle*.
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikgokahano.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 74.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 72.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *kgopuwa: Ha leoto la hao le haka ho hong ebe o wela fatshe.*
      - *ho hlajwa ke dihlong: Ho ikutlwa o sa phutholoha hobane ho na le ntho e etsahetseng.*
      - *tlwaelo: Ntho eo o e etsang ka tsela e tshwanang letsatsi le letsatsi.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *d*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *i, l, d, u, a, m*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *dila*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *d-i-l-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *duka*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 75.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: D**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: D
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: D**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: D**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 171

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Dan o sulafallwa ke beke*.
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 75.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe ebe le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *maikutlo: Maikutlo ke ka moo o ikutlwang ka teng pelong le mmeleng wa hao.*
      - *maikutlo: Maikutlo ke ka moo o ikutlwang ka teng pelong le mmeleng wa hao.*
      - *puo ya mmele: Seo sefahleho le mmele wa hao di bontshang maikutlo a hao (jwaloka ho bososela kapa ho phutha matsoho).*
   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 76.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Batho bohle ba na le maikutlo, a jwaloka: lethabo, ho hlonama, ho ngongoreha mme ba ferekana. Difahleho tsa rona le mmele ya rona di ka bontsha maikutlo a rona. Ho bile ho bohlokwa ho bua ka maikutlo a rona.*
      - *Maikutlo a rona a ka fetoha.*
      - *Batho ba ka ba le maikutlo a sa tshwaneng - le ka ntho kapa maemo a tshwanang! Ho bohlokwa ho utlwisisa hore batho ba ka ba le maikutlo a fapaneng le a rona.*
3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.
4. **Dipotso:**
   a. *O ne o ka ikutlwa jwang ha o ne o ka ya moketeng wa letsatsi la tswalo?*
   b. *Bana ba setshwantshong sena ba ikutlwa jwang? O tseba jwang?*
   c. *Mokete wa letsatsi la tswalo o tlameha ho ba monate! Hobaneng o nahana hore bana ba ka ikutlwa ba le mona, ba hloname, kapa ba le dihlong kapa ba tsohile ha ba le moketeng wa letsatsi la tswalo?*

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *t*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *t*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *t*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *t*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *t*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *tafole, tee*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 77.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *t*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *t*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *t*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *t*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 171

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Dan o sulafallwa ke beke*
   d. Ere: *Kajeno re tlo bala pale e qabolang ya moshemane ya bitswang Dan eo beke ya hae e sa tsamaeng hantle. Letsatsi le letsatsi, o leka ho lokisa diphoso tsa letsatsi le fetileng, empa letsatsi le leng le le leng, ho ba le ntho e ntjha e sa tsamaeng hantle! Dan wa batho o leka ka matla, empa o dula a etsa diphoso. Ha re ntse re bala pale ena, re nahane hape le kamoo Dan a ikutlwang ka teng bekeng ena e sa tsamaeng hantle.*

2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano.
      - Botsa baithuti: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke ikutlwa ke thabile ha...
Sefahleho sa ka se shebahala se...
Mmele wa ka o ikutlwa o...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Ho netefatsa hore lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya e etsang (moetsi).
   b. Ngola polelo letlapeng: Ke mathela sekolong. O mathela sekolonog.
   c. Supa DMTP: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dipolelo tse 3.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Ntho e etsang hore re thabe.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Ke ikutlwa ke thabile ha...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: WenaSa hao, o thabile kapa o hloname.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 77.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *t*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *a, t, b, n, e, l*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *tata*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *t-a-t-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *tela*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 78.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: T**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: T.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: T**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: T**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 171

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Dan o sulafallwa ke beke*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano.
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke ikutlwa ke thabile ha...
Sefahleho sa ka se shebahala se...
Mmele wa ka o ikutlwa o...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Ntho e etsang hore re thabe.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. matha, tjheka, bapala, bala, bososela, ntle, matla, phutholohile
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 78.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *dula, duma, dino, tena, tadi, tola*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 79.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 171

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Dan o sulafallwa ke beke*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho kenyelletsa leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke ikutlwa ke thabile ha...
Sefahleho sa ka se shebahala se...
Mmele wa ka o ikutlwa o...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola polelo enngwe setshwantshong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Lentswe la ketso (leetsi) le tsamaisana le ya le etsang (moetsi).
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 79.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba kgethilweng ba tla tlisa ntho kapa se-tshwantsho bakeng sa mosebetsi wa bona wa ho 'bontsha o bolele'

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: Bontsha o Bue**
   a. Tshwara ntho kapa setshwantsho seo o tla re bontsha sona.
   b. Re bollele ka ntho eo kapa setshwantsho. Ere:
      - Kajeno ke tla le bolella ka...
      - E... (boholo, boima, mmala, boreledi/mahwashe jj.
      - E sebedisetswa...
      - Ke le rata hobane...
   c. Jwale botsa baithuti: Na le na le dipotso?
   d. Ha ho na le motho ya botsang potso, leka ka hohle ho e araba.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o etsa nehelano, hopola ho:
      - Tshwara ntho kapa setshwantsho hore bohle ba se bone
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *s*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *s*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *s*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *s*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *s*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *sekere, sesepa*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 80.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *s*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *s*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *s*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *s*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la 1 la selelekela 185

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Lesedi o ikutlwa a tshwenyehile*.
   b. Ere: *Kajeno re bala ka moshemane ya bitswang Lesedi ya fumanang hore ke letsatsi la mme wa hae la tswalo empa a sa tsebe. O ba le maikutlo a mangata a fapaneng. O ikutlwa a maketse, hobane o ne a sa tsebe hore ke letsatsi la mmae la tswalo. O ikutlwa a tshwenyehile hobane ha a na tjhelete ya ho mo rekela mpho. O ikutlwa a hloname hobane o batla ho etsetsa mme wa hae ntho e ikgethang, empa o bona hore ha tlo kgona. Re tla nahana hore maikutlo a Lesedi a fetoha jwang nakong ya pale*.
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikgokahano.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 80.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 72.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *tshwenyehile: Ho ikutlwa o tshohile kapa o nahana hore ho na le ntho e mpe e ka etsahalang.*
      - *ho fehelwa ho supang ho imolloha: Ho kga moya ha o ikutlwa o se o le hantle hobane bothata bo rarollehile.*
      - *imollohile: Ho ikutlwa o na le maikutlo a phodileng, a lethabo hobane ntho e neng e o ngongorehisa e se e lokile.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *s*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *e, a, s, n, m, l*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *sesa*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *s-e-s-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *sama*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 81.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: S**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: S.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: S**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: S**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 187

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Lesedi o ikutlwa a tshwenyehile*.
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 81.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 82.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      - Ka tsatsi le leng, Nkgono o ile a tla le buka…
      - Bosiu bo bong le bo bong, ____ le nkgono ba bala mmoho…
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa ‘thutswana/lejwe’ la ho bua bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithutwana a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *r*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *r*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *r*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *r*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *r*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *rula, ranta*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 83.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *r*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *r*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *r*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *r*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 187

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lesedi o ikutlwa a tshwenyehile*
   d. Ere: *Kajeno re bala ka moshemane ya bitswang Lesedi ya fumanang hore ke letsatsi la mme wa hae la tswalo empa a sa tsebe. O ba le maikutlo a mangata a fapaneng. O ikutlwa a maketse, hobane o ne a sa tsebe hore ke letsatsi la mmae la tswalo. O ikutlwa a tshwenyehile hobane ha a na tjhelete ya ho mo rekela mpho. O ikutlwa a hloname hobane o batla ho etsetsa mme wa hae ntho e ikgethang, empa o bona hore ha tlo kgona. Re tla nahana hore maikutlo a Lesedi a fetoha jwang nakong ya pale.*
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?

2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano.
      - Botsa baithuti: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Bukeng ya DBE leqepheng la: 106 & 107

Foreimi ya ho ngola:

Lenaneo laka le ka...
Ke le rata hobane...
Le nketsa ke ikutlwe ke...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Ho bopa mabitso a bongata ka nepo ha ho na le dintho tse fetang e le nngwe.
   b. Ngola polelo letlapeng: Ke bona diphoofolo thelebisheneng
   c. Supa DMTP: Lebitso la bongata le bopilwe ka nepo ho bontsha dintho tse fetang e le nngwe.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dipolelo tse 3.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Lenaneo leo re batlang ho le shebella.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Lenaneo leo ke batlang ho le shebella le ka tsa...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Ntho eo o ratang ho e shebella thelebisheneng.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Lebitso la bongata le bopilwe ka nepo ho bontsha dintho tse fetang e le nngwe

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 83.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *r*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *e, r, a, u, s, l*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *rera*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *r-e-r-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *rerela*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 84.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: R**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: R.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: R**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: R**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 187

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lese*di o ikutlwa a tshwenyehile
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Bukeng ya DBE leqepheng la: 106 & 107

Foreimi ya ho ngola:

Lenaneo laka le ka...
Ke le rata hobane...
Le nketsa ke ikutlwe ke...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Lenaneo leo re batlang ho le shebella.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. dikgodumodumo, diphoofolo, bahale, monate, kgahlisa, tshosang
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Lebitso la bongata le bopilwe ka nepo ho bontsha dintho tse fetang e le nngwe.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 84.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile ha...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *sala, soma, sesena, rora, rerela, rua*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 85.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 187

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Lesedi o ikutlwa a tshwenyehile*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo qoqa karolo eo o e ratileng ka ho fetisisa paleng hape.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. E re: E re ke nahane – ke lokela ho le bolella karolo eo ke e ratileng ya pale ka mantswe a ka.
   c. Bula mahlo a hao mme o bolelle baithuti karolo eo o e ratileng paleng.
   d. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   e. Pheta karolo ena ya pale hape ka tatellano e nepahetseng.
   f. Kenyelletsa dintlha tsa bohlokwa jwaloka mabitso a baphetwa.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba bolella metswalle ya bona karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   d. Ha baithuti ba ntse ba bua ka pale, tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo ho hlokehang.
   e. Pheletsong ya thuto, bitsa moithuti kapa ba babedi mme ba qoqele phaphosi karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Bukeng ya DBE leqepheng la: 106 & 107

Foreimi ya ho ngola:

Lenaneo laka le ka...
Ke le rata hobane...
Le nketsa ke ikutlwe ke...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola polelo enngwe setshwantshong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Lebitso la bongata le bopilwe ka nepo ho bontsha dintho tse fetang e le nngwe.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 85.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Tsebisa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ditshwa-ntsho le dintho tsa nnete bakeng sa moo ho pepeswang mookotaba

Padiso

1. **Hlophisa sekgutlwana sa pepeso ya mookotaba:** *Re etsa saense*
2. **Botsa dipotso tse bulehileng ho tsosa tsebo e teng ya baithuti ka mookotaba.**
   - *Ke eng eo o e tsebang ka saense?*
   - *Ke potso efe eo o nang le yona ka tsela eo dintho di sebetsang ka yona?*
   - *O ka fumana karabo jwang ya ntho o nang le dipotso ka yona?*
3. **Etsa mmapa wa monahano o sebedisa dipotso le dikarabo tsa baithuti.**
4. **Ngola dikarabo tsa hao mmapeng wa monahano ho matlafatsa tsebo eo baithuti ba seng ba na le yona.**
5. **Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 86.**
6. **Bolella baithuti ho supa mantswe a nontsho ya puo a mookotaba.**
   a. Balla mantswe a nontsho ya puo hodimo.
   b. Laela baithuti ho a bala mmoho le wena, kapa ba a phethe kamora hao: “Diteko tsohle tsa Saense ke monyetla wa ho ithuta, le ha di sa atlehe.”
   c. Paige Hudson.
7. **Buisana ka nontsho ya puo le baithuti.**
   a. Botsa: Na o ka mpolella hore sena se bolelang? Na o ka nahana ka karabo?
   b. Kgothaletsa baithuti ho arolelana menahano ya bona.
   c. Hlalosa se bolelwang kapa fana ka dikarabo ka mokgwa o latelang: Saense ke teko le phoso. Ha se diteko tsohle tse tla hlahisang se lebelletsweng. Tse ding ha di na atleha. Le ha ho le jwalo ho ntse ho na le ho o ithutang hona. Qotso ena e ruta bana hore ba se ke ba nyahama. Ba dule ba na le thahasello nthong tsohle.

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *h*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *h*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *h*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *h*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *h*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *heke, haraka*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 88.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *h*
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *h*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *h*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *h*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 199

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Ente ya pele*.
   b. Ere: *Kajeno re tla bala ka mokgwa oo ente ya pele e ileng ya sibollwa ka teng. Kgalekgale, bohloko bo bitswang sekgolopane bo ile ba bolaya batho ba bangaata pele ho sibollwa diente. Matsasing a kajeno, sekgolopane ha se sa le teng hobane batho ba a entwa. Edward Jenner eo neng e le ngaka o ile a hlokomela ntho eo e neng esa tlwaeleha yaba o botsa dipotso. O ile a etsa diteko le ditekolo ho utolla ntho ya bohlokwa. Re tla ithuta haholwanyane ka dipotso tse a ileng a di botsa le hore o ile a di arabela jwang paleng ya rona kajeno.*
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa Ditekolo.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 88.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 86.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *saense/thuto tsa ramahlale: Ho ithuta ka lefatshe ka ho shebella, ho botsa dipotso, le ho etsa diteko tsa menahano; hape ke enngwe ya dithuto tsa sekolong.*
      - *ente: nale e nang le moriana o ikgethang o thusang mmele ya rona ho lwantsha dikokwananahloko tse itseng hore o se kule.*
      - *Bohloko: ho kula ho etsang mmele wa hao o kule.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *h*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *u, l, a, t, h, k*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *hola*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *h-o-l-a*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *heke*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 89.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: H**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: H.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: H**
   • Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: H**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 201

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Ente ya pele*.
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 89.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe ebe le buisane ka setshwantsho sa mookotaba

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *ramahlale: motho ya etsang diketso tsa saense/mahlale.*
      - *ho qala: Ho hlahisa ntho e ntjha e neng e le siyo pele.*
      - *ho hlokomela: Ho shebisisa ntho hantle le ho elellwa se etsahalang.*
   b. Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 90.
   b. Bolella baithuti tlhahisoleseding e latelang ka setshwantsho:
      - *Thuto ya mahlale e mabapi le ho botsa dipotso, ho leka ho fumana dikarabo, le ho ithuta dintho tse ntjha.*
      - *Boramahlale ba lepa dintho mme ba etsa diteko ho tshehetsa menahano ya bona. Boramahlale ba sebedisa diteko tsa saense ho etsa diteko tsa menahano ya bona.*
      - *Boramahlale ba a hlokomela (shebisisa) mme ba ithuta ka ho sheba se etsahalang. Ka dinako tse ding boramahlale ba utolla hore bolepi ba bona bo ne bo nepahetse. Ka dinako tse ding, boramahlale ba fumana hore ba ne ba fositse - mme ba ithuta ntho tse ntjha!*
3. **Buisanang ka setshwantsho.**
   a. Sebedisa dipotso tse latelang ho buisana ka setshwantsho:
      - Botsa potso ya pele.
      - Laela baithuti ho buisana ka potso le baithuti ba bang.
      - Bitsa baithuti ka bonngwe ho abelana dikarabo tsa bona.
      - Aha tsebo eo baithuti ba nang le yona ka ho lokisa diphoso tsa kutlwisiso le ka ho abelana tlhahisoleseding e amahanang le mookotaba.
      - Pheta tshebetso ena ka dipotso tsohle.
4. **Dipotso:**
   a. *O bona disebediswa tsa saense tse feng setshwantshong sena?*
   b. *Ebe o kile wa etsa teko ya saense pele? E ne e le jwang?*
   c. *Ebe o kile wa ithuta ho hong ha o ntse o lekola (shebisisa) hantle? Re qoqele ka sena.*

Medumo: Ruta modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Modumo: *f*

Ditshwa-ntsho / Dintho tseo lebitso la tsona le qalang: *f*

1. **Tsebisa modumo o motjha:** *f*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bua mantswe a qalang kapa a sebedisang modumo:** *f*
   a. Botsa: Ke mang a ka buang lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo, *f*?
   b. Botsa baithuti ho o jwetsa lebitso la sesebediswa seo o tlileng le sona, mohl. *fereko, folakga*.
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 91.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e nyane

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho potolohisa matsoho, re a sothele ka letsohong le letona le le letshehadi.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa:** *f*.
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: *f*
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa:** *f*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo:** *f*
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 201

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Ente ya pele*
   d. Ere: *Kajeno re tla bala ka mokgwa oo ente ya pele e ileng ya sibollwa ka teng. Kgalekgale, bohloko bo bitswang sekgolopane bo ile ba bolaya batho ba bangaata pele ho sibollwa diente. Matasing a kajeno, sekgolopane ha se sa le teng hobane batho ba a entwa. Edward Jenner eo neng e le ngaka o ile a hlokomela ntho eo e neng esa tlwaeleha yaba o botsa dipotso. O ile a etsa diteko le ditekolo ho utolla ntho ya bohlokwa. Re tla ithuta haholwanyane ka dipotso tse a ileng a di botsa le hore o ile a di arabela jwang paleng ya rona kajeno.*

2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa Ditekolo.
      - Botsa baithuti: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke bona...
Ke...
Ke ipotsa hore...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya kgutlo qetellong ya polelo.
   b. Ngola polelo letlapeng: Ke rata ho ba dibakeng tsa tlhaho.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dipolelo tse 3.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Ntho eo re bonang ho tsa tlhaho.
3. **Hlalosa mosebetsi wa hao wa ho ngola ka molomo pele o ngola.**
   a. Ere: Ha ke sheba kantle ka fensetere, ke bona...
4. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Ntho eo o e bonang ha o sheba kantle ka fensetere
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 91.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Boeletsa mme o kopanye modumo o motjha

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Boeletsa modumo o motjha:** *f*
   a. Qapodisa modumo makgetlo x3.
   b. Bontsha baithuti Karete ya Modumo mme o qapodise modumo x3.
   c. Bolella baithuti ba o mamele, ebe ba pheta modumo oo.
2. **Bontsha baithuti ho arola le ho kopanya modumo oo.**
   a. Boeletsa medumo e latelang le baithuti: *u, w, e, l, f, i*
   b. Qapodisa modumo o latelang: *fuwe*
   c. Kopa moithuti ka mong ho mamela ka hloko ebe o arola lentswe ka medumo: *f-u-w-e*
   d. Ha moithuti a qapodisa modumo ka mong, o ngole letlapeng.
   e. Kamora moo, bitsa moithuti e mong hore a kopanye medumo eo hore a bale lentswe.
   f. Lokisa diphoso tseo baithuti ba di etsang.
   g. Pheta lentswe lena hape: *fofile*
3. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 92.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Ruta popo ya tlhaku e kgolo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhate ya Mongolo

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho e fokisetsa kahare le kantle.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontsha baithuti ho bopa: F**
   a. Ema o furalletse baithuti.
   b. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi ho beha matsoho a bona didesekeng tsa bona.
   c. Sebedisa letsoho la hao le letona ho bopa tlhaku: F.
   d. Laela baithuti ba ngolang ka letsoho le letona hore ba bope tlhaku le wena.
   e. Pheta mosebetsi ona le baithuti ba ngolang ka letsoho le letshehadi.
3. **Laela baithuti ho ikwetlisa ho bopa: F**
   - Ere: Ngola tlhaku ena mokokotlong wa motswalle, tafoleng, lehlabatheng.
4. **Laela baithuti ho itlwaetsa/ikwetlisa mongolo: F**
   a. Ere: Ngola tlhaku ena ka bukeng ya hao ya ho ngolla x3.
   b. Tsamatsamaya o lekole popo le sebaka pakeng tsa ditlhaku.

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 201

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Ente ya pele*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa Ditekolo
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: Ke eng seo o ka se lepang seo mongodi a sa re bolellang sona? O ka lepa eng ka menahano/ maikutlo a mophetwa?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Foreimi ya ho ngola:

Ke bona...
Ke...
Ke ipotsa hore...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Ntho eo re bonang ho tsa tlhaho.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. sefate, nonyana, leru, palesa, mebalabala, botle, kgolo.
3. **Laela baithuti ho qala ho ngola dibukeng tsa bona.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 92.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua:

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *hula, hohola, hata, fana, fela, fodile*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 92.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 201

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Ente ya pele*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo sebetsa ka dihlopha ho tshwantshisa pale.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Ere: Ha re tshwantshisa pale re leka ho:
      - Ho hopola seo mophetwa a se bolelang le seo a se etsang
      - Bua le ho etsisa mophetwa eo re mo tshwantshisang
      - Sebedisa a mang a mantswe a mophetwa eo re mo tshwantshisang
   b. Bontsha baithuti ka bokgutswanyana ka moo o ka etsisang emong wa baphetwa.
   c. Leka hore o se ke wa kgetha mophethwa wa sehlooho e le mohlala wa hao.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bala hore baphetwa ba ba kae paleng.
   b. Arola baithuti ka dihlopha tse lekanang le palo ya baphetwa. Mohlala, ha baphetwa ba le 5 paleng, etsa dihlopha tse 5 tsa baithuti.
   c. Moithuti ka mong sehlopheng a fuwe karolo ya mophetwa.
   d. Ntshetsa baithuti kantle kapa sebakeng se bulehileng.
   e. Bolella dihlopha ho tshwantshisa pale. Ba lokela ho:
      - Hopola seo mophetwa a se etsang le seo a se buang
      - Etsisa mophetwa ka puo le diketso
      - Sebedisa a mang a mantswe a mophetwa eo ba mo tshwantshisang
   f. Ha baithuti ba ntse ba tshwantshisa pale, tsamatsamaya o nne o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya ho ngola:

Ke bona...
Ke...
Ke ipotsa hore...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola polelo enngwe setshwantshong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Polelo e qetela ka kgutlo.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO:
Metsotso e 30

DISE-BEDISWA:
Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 93.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Nehelano ya Molomo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Baithuti ba kgutse ba shebelle baithutimmoho le bona ba hlahise dinehelano tsa bona tsa molomo.**
2. **Hopotsa baithuti mosebetsi o latelang: O abelana ditaba tsa hae**
   a. Re bolelle hore ditaba tsa hao di ka eng: Ere:
      - Kajeno ke tla le bolella ka...
      - Ebe o arolelana ditaba tsa hao.
      - Re bolelle se etsahetseng ka tatellano e nepahetseng.
      - Re bolelle dintlha tsa bohlokwa tsa ditaba tsa hao.
      - Qetella ka ho re bollela ka moo ditaba tsa hao di ileng tsa etsa hore o ikutlwe ka teng.
3. **Hopotsa baithuti bokgoni ba ho nehelana bo latelang:**
   a. Ha o abelana taba tsa hao hopola ho:
      - Re bolella hore ditaba tsa hao di ka eng
      - Re bolella hore di etsahetse neng
      - Re bolella hore di etsahelletse mang
      - Bua dipolelo tsa hao ka tatellano e nepahetseng
      - Bua dintho ha nngwe feela – o se ke wa phethapheta
      - Bua ka lentswe le utlwahalang, le hlakileng
4. **Bitsetsa baithuti ba kgethilweng ka bonngwe ho tla ka pele ho nehelana ka ditlhahiso tsa bona.**
   a. Etsa hore baithuti ba be le boitshepo ka ho ba leboha ha ba qeta ho etsa ditlhahiso tsa bona, o ba bolelle hore ba sebeditse jwang ka mokgwa o ahang.
   b. Qetellong ya thuto, fana ka maikutlo a hao ka nehelano ya baithuti bohle ka kakaretso, mme o ba fe dikeletso tsa ho ntlafatsa ditlhahiso tsa bona. Mohlala: Ba bang ba ne ba sa utlwahale ha ba bua. Netefatsang hore le a utlwahala ha le bua – re batla ho utlwa hantle seo le se buang.

Medumo: Boeletsa medumo yohle e rutilweng Kotareng ya 2

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Medumo ya Kotara ya 2

Padiso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso khapheteng kapa fatshe pela hao.**
   a. Bolella baithuti hore ba mamele ha o bitsa mabitso a bona.
   b. Ha o ntse o bitsa lebitso la moithuti, a bale modumo kareteng ya modumo e phahamisitsweng.
   c. Bitsa lebitso la moithuti e mong. Moithuti enwa a bue lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo oo.
   d. Etsa sena kapele, e be jwaloka papadi e monate empa o hlokomele baithuti ba sokolang.
   e. Ha moithuti a etsa phoso ere 'mamela ka hloko', ebe o bua modumo.
2. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Mantaha.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 94.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa ditlhaku tsohle tse rutilweng Kotareng ya 2

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sosobanya pampiri ebe re a e otlolla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa popo ya ditlhaku tsohle tse nyenyane tse rutilweng Kotareng ya 2.**
   a. Ngola tlhaku e nyenyane ka nngwe letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa hore e qala kae, e leba kae le moo e fellang.
   c. Bollela baithuti hore ba tlatse mola ka tlhaku ka nngwe ka dibukeng tsa bona tsa mosebetsi mme ba siye sebaka sa monwana o le mong dipakeng tsa tsona.
   d. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bopa tlhaku ka nngwe ka nepo.
3. **Lekola popo ya ditlhaku tse nyenyane ya baithuti.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o lekole popo ya bona ya ditlhaku.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho bopa ditlhaku ka nepo.

Padisommoho: Tsebisa pale

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, Leqephe la selelekela 209

1. **Tsebisa pale.**
   a. Ere: Bekeng ena re tlo bala pale eo sehlooho sa yona e leng: *Teko ya saense ya Limani*.
   b. Ere: *Kajeno re tla bala ka ngwanana ya bitswang Limani, ya ithutang hore dimela di a phela mme di hloka moya, metsi, mahlasedi a letsatsi, le mobu ho hola. O etsa teko ya saense ho fumana hore ho etsahalang ha semela se sa fumane seo e se hlokang. Pale ena e tla re ruta hore kaofela ha rona re ka ba boramahlale ba saense*.
   c. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
   d. Ha kgutswanyane bontsha baithuti ditshwantsho tsa pale.
2. **Aha tsebo e teng ya baithuti.**
   a. Hlalosa o arolelane le bona tlhahisoleseding eo ho fanweng ka yona paleng.
   b. Bontsha baithuti hore pale e etsahalla kae o sebedisa mmapa o hlahellang Pokellong ya Dipale.
   c. Botsa: Ebe ho na le dipotso tseo o batlang ho di botsa ka pale?
3. **Hlalosa leano la kutlwisiso.**
   a. Ere, bekeng ena re tlo ithuta ho: Etsa dikgokahano.
   b. Hlalosetsa baithuti leano lena.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 1&2

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 94.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 1 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 1 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 2.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Ruta tlotlontswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dikarete tsa tlotlontswe, di-tshwantsho, dintho tsa nnete

Padiso

1. **Hopotsa baithuti mookotaba.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 86.
   b. Bala kapa o bolele nontsho ya puo hape.
   c. Bontsha baithuti lenane la tlotlontswe la mookotaba.
   d. Ba hlalosetse hore mantswe ana a tla re thusa ho utlwisisa le ho bua ka mookotaba.
   e. Ba balle lenane la mantswe.
2. **Sebedisa mokgwa wa SEBS ho ruta tlotlontswe.**
   a. Ruta mantswe a tlotlontswe a latelang:
      - *teko: ho leka ho tseba ebang monahano e le wa nnete kapa tjhee.*
      - *tlaleha: Ho ngola seo o se bonang kapa o ithutang sona.*
      - *phelang: Batho, diphoofolo le dimela di a phela. Re hloka moya, metsi le metsi ho phela. Re a hola mme re a fetoha.*
3. **Sebedisa maano a SEBS a tshwanelang lentswe ka leng:**
   S: Supa setshwantsho kapa ntho ya nnete
   E: Etsa seo lentswe le se bolelang
   B: Bolella baithuti moelelo wa lentswe
   S: Sebedisa lentswe polelong

Medumo: Boeletsa medumo yohle e rutilweng Kotareng ya 2

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Karete ya Medumo ya Kotara ya 2

Padiso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso khapheteng kapa fatshe pela hao.**
   a. Bolella baithuti hore ba mamele ha o bitsa mabitso a bona.
   b. Ha o ntse o bitsa lebitso la moithuti, a bale modumo kareteng ya modumo e phahamisitsweng.
   c. Bitsa lebitso la moithuti e mong. Moithuti enwa a bue lentswe le qalang kapa le sebedisang modumo oo.
   d. Etsa sena kapele, e be jwaloka papadi e monate empa o hlokomele baithuti ba sokolang.
   e. Ha moithuti a etsa phoso ere 'mamela ka hloko', ebe o bua modumo.
2. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labobedi.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 95.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Boeletsa ditlhaku tsohle tse rutilweng Kotareng ya 2

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho sisinya matsoho a rona.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Bontshahatsa popo ya ditlhaku tsohle tse kgolo tse rutilweng Kotareng ya.**
   a. Ngola tlhaku e kgolo ka nngwe letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, hlalosa hore e qala kae, e leba kae le moo e fellang.
   c. Bollela baithuti hore ba tlatse mola ka tlhaku ka nngwe ka dibukeng tsa bona tsa mosebetsi mme ba siye sebaka sa monwana o le mong dipakeng tsa tsona.
   d. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bopa tlhaku ka nngwe ka nepo.
3. **Lekola popo ya ditlhaku tse kgolo ya baithuti.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o lekole popo ya bona ya ditlhaku.
   b. Fana ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Ela hloko baithuti ba sokolang ho bopa ditlhaku ka nepo.

Padisommoho: Etsa Mosebetsi wa Pele ho Padiso

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Pokello ya Dipale, leqephe la 211

1. **Lokisetsa baithuti Mosebetsi wa Pele ho ho Bala.**
   a. Bitsetsa baithuti khapetheng kapa fatshe.
   b. Dula ka pela baithuti ka buka ya Pokello ya Dipale.
   c. Etsa bonnete ba hore baithuti bohle ba bona buka.
   d. Bolella baithuti boitshwaro boo o bo lebelletseng ka nako ya ho Bala ka Kopanelo, mohl. dula o fapantshe maoto, bea matsoho diropeng, mamela ka hloko, araba ha o bitswa, phahamisa letsoho ha o batla ho botsa potso.
2. **Etsa Mosebetsi wa Pele ho ho bala ka mokgwa o latelang:**
   a. Bolela sehlooho sa pale: *Teko ya saense ya Limani*
   b. Hlalosa bokgoni ba ho lepa. Ere: Ha re lepa, re sebedisa sehlooho le ditshwantsho ho leka ho fumana hore pale e bua ka eng.
   c. Bontsha baithuti ditshwantsho leqepheng ka leng.
   d. Botsa: Le nahana hore ho etsahalang mona?
   e. Botsa: Le nahana hore ditshwantsho tsena di amana jwang?

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 3&4

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 95.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 3 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 3 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 4.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Moqoqo wa dipale tsa boiqapelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa moqoqo wa pale ya boiqapelo.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la 96.
2. **Laela baithuti hore ba shebe setshwantsho.**
   a. Botsa: O bona eng setshwantshong sena?
3. **Bolella baithuti hore ba iqapele pale e kgutshwanyane ka setshwantsho.**
4. **Bolella baithuti hore ba qape pale jwang: Ere:**
   a. Reha mophetwa ka mong paleng lebitso.
   b. Bolela hore pale e etsahalla kae.
   c. Pale ya hao e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo.
   d. Setshwantsho sena se bontsha karolo e itseng feela ya pale.
      - Setshwantsho se ka bontsha qalo ya pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha bohare ba pale ya hao.
      - Setshwantsho se ka bontsha qetelo ya pale ya hao.
   e. O ka qala pale ya hao ka hore:
      - E ne e le letsatsi kamora...
      - Mme o ile a botsa ____ ka letsatsi la hae sekolong mme...
5. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona ba kgutsitse.
   b. Ebe, o ba laela ho fapanyetsana ka ho qoqela sehlopha dipale tsa bona. O ka sebedisa 'thutswana/lejwe' la ho bua bakeng sa mosebetsi ona.
   c. Ha baithuti ba ntse ba bua, tsamatsamaya ka phaposing, o ba mamele.
6. **Phethela thuto ka mokgwa o latelang:**
   a. Bitsa moithutwana a le mong ho arolelana pale ya hae le baithuti ka phaposing kapa botsa baithuti ba 1–2 dipotso ka pale.
      - Botsa: Pale ya X e ne e bua ka eng?
      - Botsa: O ratile eng ka pale ya X?
   b. Tshwaela ka kakaretso ho ntlafatsa dipale tsa bona.
      Mohlala: Hangata, qalong ya pale, re a bua hore pale e etsahalla kae, le hore baphetwa ke bo mang. Nakong e tlang, lekang hore le kenyelletse dintlha tsena dipaleng tsa lona.

Medumo: Bapala papadi ya medumo: Papadi ya Ketane ya Mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Leqephe la A4 bakeng sa baithuti

1. **Kgutsisa baithuti hore ba tsebe ho mamela ka hloko.**
2. **Bontshahatsa papadi letlapeng.**
   a. Ngola letlapeng.
   b. Bolella baithuti ba bapale ka bobedi.
   c. Moithuti wa 1 bobeding o lokela ho sebedisa modumo o letlapeng ho ngola lentswe.
   d. Moithuti wa 2 o lokela ho sebedisa ditlhaku tse pedi tse qetelang ho ngola lentswe le letjha.
   e. Baithuti bana ka bobedi ba tswele pele ho bapala ho fihlela pampiri ya bona e tletse mantswe a ketane.
3. **Fa bobedi ka bong pampiri mme ba ngole modumo wa pele letlapeng: m**
4. **Tsamatsamaya mme o tshehetse baithuti moo ho hlokehang.**
   a. Kamora metsotso e 10, laela baithuti ba kgutse mme ba mamele.
   b. Kopa dihlotshwana tsa bobedi tse mmalwa hoo balla mantswe a bona. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe ao letlapeng mme o lekole hore ba entse ketane ya mantswe hantle.
   c. Rorisa baithuti bakeng sa boikitlaetso ba bona.

Hopola: Mosebetsi ona o phetwa ho o etsa ka dipensele tse mebala.

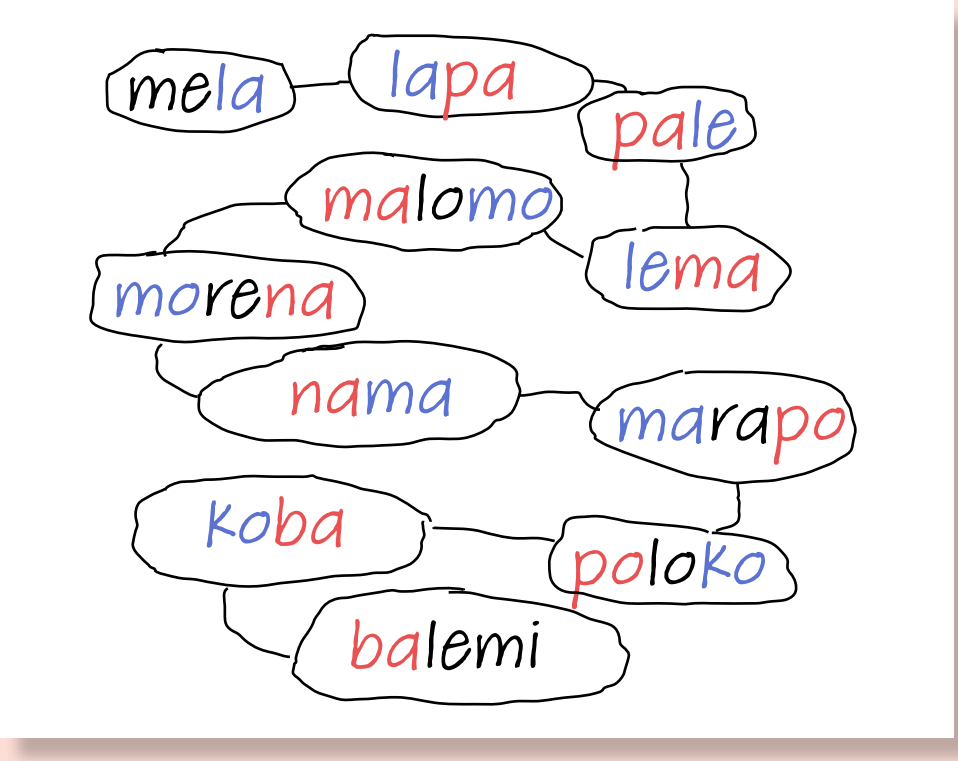

5. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi Padiso ya Laboraro.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 97.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Kopolla dipolelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa eka re bapala piano.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Ngola dipolelo tse latelang letlapeng:**
   - Fifi o fodile.
   - Sesi o a sesa.

   a. Laela baithuti hore ba kopollele dipolelo dibukeng tsa bona tsa mosebetsi.
   b. Ba kopolle ka mekgethe, ka nepo.
3. **Lekola bokgoni ba baithuti ba ho kopolla dipolelo.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o ele hloko baithuti ba sokolang ho:
      - Ho kopolla dipolelo ka nepo
      - Ho bopa dilthaku le mntswe ka nepo le ka makgethe
      - Ho qeta ho ngola dipolelo ka nako

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la pele

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 211

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la pele.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Teko ya saense ya Limani*
   d. Ere: *Kajeno re tla bala ka ngwanana ya bitswang Limani, ya ithutang hore dimela di a phela mme di hloka moya, metsi, mahlasedi a letsatsi, le mobu ho hola. O etsa teko ya saense ho fumana hore ho etsahalang ha semela se sa fumane seo e se hlokang. Pale ena e tla re ruta hore kaofela ha rona re ka ba boramahlale ba saense.*
   e. Botsa: Ebe ho na le seo o se tsebang ka sona?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Pele ka tsela e latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti ditshwantsho.
   c. Emisa o hlalosetse baithuti moo ho hlokehang.
   d. Hlwaya mantswe a tlotlontswe ha a ntse a hlaha.
   e. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 1 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.
   f. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano.
      - Botsa baithuti: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?

Ho Ngola: Bontshahatsa DMTP le mosebetsi

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Bukeng ya DBE leqepheng la: 118 & 119

Foreimi ya ho ngola:

Ke batla ho bona... serapeng sa diphoofolo. Di... Ke ipotsa hore...

1. **Tsebisa Dibopeho le Melao ya Tshebediso ya Puo (DMTP).**
   a. Ere: Bekeng ena re tla tsepamisa maikutlo ho: Tshebediso ya mahlalosi ka nepo polelong ho bolela nako kapa moo ntho e leng teng.
   b. Ngola polelo letlapeng: Ke batla ho bona ditau moo serapeng sa diphoofolo. Ke tshepa ke tla bona di le ka lesakeng.
   c. Supa DMTP: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng.
2. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla: Taka setshwantsho mme o ngole dipolelo tse 3.
   b. Ere: Re tla taka mme re ngole ka: Seo ke batlang ho se bona moo serapeng sa diphoofolo.
   c. Ere: Ke batla ho bona... serapeng sa diphoofolo hobane...
3. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi tlapangollong.**
   a. Taka setshwantsho kapele se bontshang: Phoofolo ka serapeng sa diphoofolo.
   b. Bontsha baithuti hore ba phethela foreimi ya ho ngola jwang.
   c. Supa DMTP: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 5&6

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 97.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 5 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 5 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 6.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Bapala papadi ya medumo: Papadi ya Ketane ya Mantswe

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Leqephe la A4 bakeng sa baithuti

1. **Kgutsisa baithuti hore ba tsebe ho mamela ka hloko.**
2. **Bontshahatsa papadi letlapeng.**
   a. Ngola letlapeng.
   b. Bolella baithuti ba bapale ka bobedi.
   c. Moithuti wa 1 bobeding o lokela ho sebedisa modumo o letlapeng ho ngola lentswe.
   d. Moithuti wa 2 o lokela ho sebedisa ditlhaku tse pedi tse qetelang ho ngola lentswe le letjha.
   e. Baithuti bana ka bobedi ba tswele pele ho bapala ho fihlela pampiri ya bona e tletse mantswe a ketane.
3. **Fa bobedi ka bong pampiri mme ba ngole modumo wa pele letlapeng: m**
4. **Tsamatsamaya mme o tshehetse baithuti moo ho hlokehang.**
   a. Kamora metsotso e 10, laela baithuti ba kgutse mme ba mamele.
   b. Kopa dihlotshwana tsa bobedi tse mmalwa hoo balla mantswe a bona. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe ao letlapeng mme o lekole hore ba entse ketane ya mantswe hantle.
   c. Rorisa baithuti bakeng sa boikitlaetso ba bona.

Hopola: Mosebetsi ona o phetwa ho o etsa ka dipensele tse mebala.

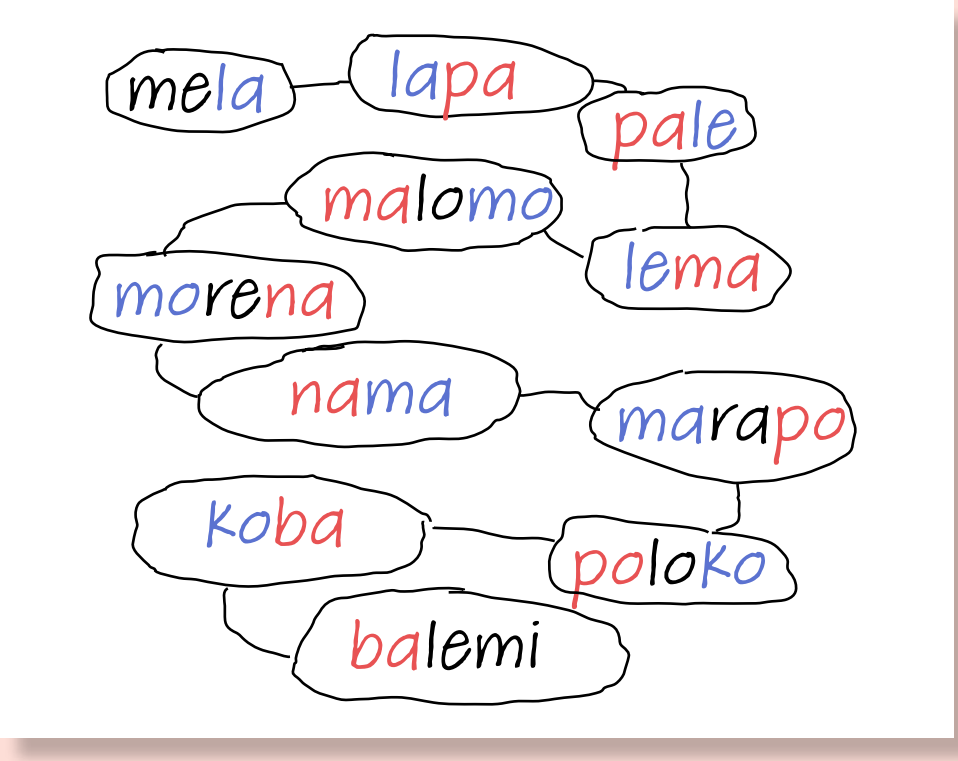

5. **Tlwaetsa baithuti mesesetsi ya Padiso ya Labone.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 98.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Mongolo: Kopolla dipolelo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Buka ya Tekanyetso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa mongolo.**
   a. Ere: Ha re futhumatseng menwana ya rona ka ho etsa setebele, re bale ho fihlela ho 5, ebe re a e phuthulla.
   b. Lekola ebe o lokisa seemo le ho tshwara pensele ha baithuti.
2. **Ngola dipolelo tse latelang letlapeng:**
   - Titi o a bala.
   - Le feta le tatile.

   a. Laela baithuti hore ba kopollele dipolelo dibukeng tsa bona tsa mosebetsi.
   b. Ba kopolle ka mekgethe, ka nepo.
3. **Lekola bokgoni ba baithuti ba ho kopolla dipolelo.**
   a. Ha baithuti ba ntse ba ngola, tsamatsamaya o ele hloko baithuti ba sokolang ho:
      - Ho kopolla dipolelo ka nepo
      - Ho bopa dilthaku le mntswe ka nepo le ka makgethe
      - Ho qeta ho ngola dipolelo ka nako

Padisommoho: Ho bala lekgetlo la bobedi

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 211

1. **Lokisetsa baithuti ho bala lekgetlo la bobedi.**
   a. Dudisa baithuti khaphetheng.
   b. Ba hopotse ka boitshwaro bo lejeletsweng.
   c. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Teko ya saense ya Limani*
   d. Hopotsa baithuti ka leano la kutlwisiso.
      - Ere, bekeng ena re ithuta ho: Etsa dikgokahano
      - Ere, le a hopola re buisane ka sena maobane, ha ke le botsa: A na o ka etsa dikgokahano paleng ena? Na sena se kile sa etsahala ho wena kapa ho motho eo o mo tsebang?
2. **Ruta Ho Bala Lekgetlo la Bobedi ka mokgwa o latelang:**
   a. Balla leqephe ka leng la pale hodimo, ka bokgeleke o utlwahala.
   b. Bontsha baithuti setshwantsho.
   c. Sebedisa mehlala e leqepheng la selelekela ho etsa mohlala wa leano la kutlwisiso.
   d. Qetellong ya pale, botsa dipotso tsa Padiso 2 tjena:
      - Tobisa potso 1 le 2 ho baithuti ka bonngwe.
      - Tobisa potso 3 sehlopheng kaofela. Kopa baithuti ho buisana ka potso le metswalle.
      - Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana dikarabo tsa bona.

Ho Ngola: Leano le moralo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Bukeng ya DBE leqepheng la: 118 & 119

Foreimi ya ho ngola:

Ke batla ho bona...
serapeng sa diphoofolo.
Di...
Ke ipotsa hore...

1. **Tsebisa mosebetsi wa ho ngola hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla taka mme re ngole ka: Seo ke batlang ho se bona moo serapeng sa diphoofolo.
2. **Laela baithuti ho nahana ka ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Kwala mahlo o nahane hore o tla araba foreimi ya ho ngola jwang.
   b. Ere: Abelana le motswalle mohopolo wa hao.
   c. Fehla mohopolo mme o ngole mantswe a molemo tlapangollong, mohl. tlou, nkwe, thuhlo, korila, kgolo, nyane, boya, qabolang, lapile, thabile
3. **Laela baithuti ho phehla leqepheng le latelago la dibuka tsa bona tsa DBE.**
   a. Ere: Jwale taka mme o ngole mehopolo ya hao.
   b. Hopotsa baithuti ka DMTP: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng.
4. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Kopa baithuti ho abelena mehopolo ya bona.
   b. Thusa baithuti ba fokolang ho qala mosebetsi wa ho ngola.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 7&8

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 98.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 7 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 7 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 8.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Buisanang ka pale e badilweng ka kopanelo

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Foreimi ya puisanao:

Pale ena e ne e le ka...

Ke ratile mophetwa... hobane...

Ke ithutile hore...

1. **Lokisetsa baithuti puisano ya sehlopha.**
   a. Arola baithuti ka dihlopha tsa ditho tse nne sehlopha ka seng.
   b. Neha sehlopha ka seng 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
   c. Ere: Bua feela ha o tshwere 'thutswana kapa lejwe la ho bua'.
2. **Bala dipotso tsa puisano.**
   a. Hopotsa baithuti ka pale eo ba e badileng ka kopanelo ya beke.
   b. Ngola foreimi ya puisano tlapangollong.
   c. Bala o hlalose potso ka nngwe (qalo ya karabo).
   d. Bolella baithuti hore setho ka seng sehlopheng se lokela ho araba potso.
   e. Kgothalletsa baithuti ho nahana dikarabo tse fapaneng.
3. **Laela baithuti ho qala dipuisano tsa bona.**
   a. Laela baithuti ba tshwereng 'thutswana/lejwe' la ho bua' hore ba qale.
   b. Tsamatsamaya mme o fane ka tshehetso moo e hlokehang.
   c. Metsotsong ya ho qetela, bitsa sehlopha ho tla abelana dikarabo tsa bona.
4. **Boitokisetso ba baithuti**
   a. Hlwaya baithuti ba 3–4 bakeng sa Dinehelano tsa Molomo ka Mantaha.
   b. Bolella baithuti bana seo ba lokelang ho itokisetsa sona. (Sheba leano la thuto ya MB wa Mantaha)

Medumo: Pitsetso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa baithuti ka kgutso ka dibuka tsa mosebetsi, dipene le dirula.**
   a. Bolella baithuti hore ba ngole sehlooho, 'Pitsetso', ebe ba ngola dinomoro 1–6 moleng o ka thoko.
   b. Bitsa mantswe a tsheletseng a latelang hore baithuti ba a ngole pela dinomoro 1–6: *bana, yena, kuku, alola, etela, yona*
2. **Bolella baithuti hore ba sebedise kerayone hore ba itshwaye.**
   a. Ngola mantswe a tsheletseng letlapeng.
   b. Ha o ntse o ngola, qapodisa lentswe ka leng.
   c. Bolella baithuti hore ba etse sedikadikwe moo ba entseng phoso ka kerayone.
   d. Bolella baithuti ho ngola mantswe hape ka nepo.
3. **Ela hloko diphephetso le tswelopele ya baithuti.**
4. **Tlwaetsa baithuti mesebetsi ya Padiso ya Labohlano.**
   a. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 99.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho o thusa ho bontshahatsa mosebetsi ka mong.
   c. Bontshahatsa tlapangollong hore mosebetsi o ngolwang o phethelwa jwang.

Hlokomela: Bolella baithuti hore ba tla etsa mesebetsi ena le metswalle nakong ya mosebetsi wa ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.

Padisommoho: Etsa mosebetsi wa Kamora Padiso

NAKO:
Metsotso e 15

DISE-BEDISWA:
Pokello ya Dipale, leqephe la 211

1. **Lokisetsa baithuti mosebetsi wa ka morao ho ho bala.**
   a. Hopotsa baithuti sehlooho sa pale: *Teko ya saense ya Limani*
   b. Hlalosa mosebetsi o re: Kajeno re tlo taka mme re ngole seo re se ratileng ka ho fetisisa paleng.
2. **Bontshahatsa mohlala wa mosebetsi ka mokgwa o latelang:**
   a. Kwala mahlo o etse e ka o a nahana.
   b. Bula mahlo ebe o re: Seo ke se ratileng ka ho fetisisa paleng ke ha...
   c. Leka hore o se ke wa sebedisa karolo e pepeneneng ya pale ho etsa mohlala.
   d. Taka setshwantsho kapele letlapeng. Ha o ntse o taka, hlalosa seo o se takang.
   e. Ngola leibole e le nngwe kapa tse pedi.
3. **Laela baithuti ho phethela mosebetsi.**
   a. Bolella baithuti hore ba kwale mahlo mme ba nahane ka karolo ya pale e ba natefetseng ka ho fetisisa.
   b. Ere: Inahanele mohopolo wa hao, o seke wa sebedisa mohlala wa ka.
   c. Kamora moo, bolella baithuti hore ba bule mahlo ebe ba buisana ka karabo le metswalle ya bona.
   d. Jwale laela baithuti ho taka karolo ena dibukeng tsa bona.
   e. Thusa baithuti ho kenyelletsa leibole e le nngwe kapa tse pedi ditshwantshong tsa bona.
4. **Dumella baithuti ho abelana mosebetsi wa bona.**
   a. Fa baithuti metsotswana e mmalwa ho abelana mesebetsi ya bona le metswalle.
   b. Bitsa moithuti a le mong ho abelana mosebetsi wa hae le phaposi.

Ho Ngola: Rala o lokise diphoso tsa mongolo

NAKO:
Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:
Bukeng ya DBE leqepheng la: 118 & 119

Foreimi ya ho ngola:

Ke batla ho bona...
serapeng sa diphoofolo.
Di...
Ke ipotsa hore...

1. **Hopotsa baithuti ka mosebesi wa ho ngola.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella mosebetsi wa rona wa ho ngola.
2. **Tsebisa phapahano.**
   a. Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ba fokolang.
   b. Fa baithuti ba pele ka mosebetsi, mosebetsi o mong: Ngola polelo enngwe setshwantshong sa hao.
3. **Laela baithuti ho re ba bale ebe ba lokise diphoso tsa ho ngola ha bona.**
   a. Ere: Jwale ke nako ya ho bala le ho lokisa diphoso mongolong wa hao.
   b. Ere, hopola ho lekola hore: Lehlalosi la nako/sebaka le sebediswa polelong ho bontsha nako eo ntho e etsahetseng ka yona kapa moo e leng teng.
4. **Ha nako e dumela, kopa baithuti ho abelana seo ba se ngotseng.**
   a. Baithuti ba ka abelana seo ba se ngotseng le motswalle.
   b. Ba mmalwa ba ka abelana le sehlopha sohle ka phaposing.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Sebetsa le dihlopha tsa 9&10

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

1. **Hlophisetsa baithuti mosebetsi wa Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.**
   a. Netefatsa hore baithuti ba tseba sehlopha sa bona sa ho bala.
   b. Dudisa baithuti ka bobedi ba tshwere Dipadiso, dibuka tsa ho ngolla le dipensele.
   c. Laela baithuti ho bula dibuka tsa bona tsa Padiso leqepheng la 99.
2. **Sheba mesebetsi ya Padiso ya letsatsi le baithuti.**
   Hopotsa baithuti ba etseng ho phethela mosebetsi ka mong.
3. **Bitsa Sehlopha sa 9 se tle sebakeng seo o etsetsang ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha ho sona.**
   a. Dudisa baithuti ba kgutsitse ka dibuka tsa Padiso.
   b. Bitsa baithuti ka bonngwe ho bala medumo.
   c. Bitsa baithuti ka bonngwe ho phethela mesebetsi ya ho dikhouda.
   d. Bitsa moithuti ka mong ho bala mantswe kapa seratswana sa mosebetsi wa beke e fetileng.
   e. Ngola mabitso a baithuti ba hlokang tshehetso.
   f. Ngola medumo eo thuto ya yona e hlokang ho matlafatswa.
   g. Bolella Sehlopha sa 9 se kgutlele ditulong tsa sona, mme o bitse Sehlopha sa 10.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho ho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba 'yena ya bapalang' ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 5 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 5 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 5 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Bontshahatsa ho phatlalatsa sengolwa sa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Mohlala wa Titjhere: mosebetsi wa ho ngola

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Pele o qala ka dithuto, lokisa letlapa bakeng sa thuto ena.**
   a. Kgetha o mong wa mesebetsi ya ho ngola e entsweng kotareng. Taka mme o ngole mohlala wa mosebetsi oo letlapeng.
   b. Kenyelletsa phoso ya DMTP ya kotareng eo jwaloka ha: Tlhaku e qalang polelo e le tlhaku e nyenyane.
2. **Tsebisa baithuti ka ho phatlalatsa.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla phatlalatsa karolo ya sengolwa sa rona eo re e ngotseng kotareng ena.
   b. Ere: Ha re phatlalatsa sengolwa sa rona, re se lokisetsa ho se abelana le batho ba bang. Re kgetha mosebetsi wa rona o motle ka ho fetisisa, o hlakileng, ho o abelana le ba bang hore ba o bale mme o ba natefele.
   c. Supa moralo wa hao letlapeng. Hlalosa hore ke mosebetsi wa ho ngola o kgethilweng ho phatlalatswa.
3. **Bontshahatsa mosebetsi wa ho phatlalatsa letlapeng.**
   a. Taka mme o ngole sengolwa sa hao letlapeng hape. Etsa sena ka makgethe mme o kenyelletse dintlha tse ding.
   b. Balla mongolo wa moralo wa hao hodimo.
   c. Supa phoso eo o e entseng ya DMTP. Ere: Ke entse phoso. Tlhaku ya pele ya polelo, ha e kgolo. Nka lokisa tsena ha ke phatlalatsa.
   d. Ngola polelo hape ka makgethe.
   e. Supa DMTP e lokisitsweng: Tlhaku ya pele ya polelo e kgolo.

Padisommoho: Bontshahatsa ho phatlalatsa sengolwa sa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Mohlala wa Titjhere: mosebetsi wa ho ngola

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (ORF) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho ho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba 'yena ya bapalang' ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 6 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 6 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 6 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Baithuti ba inahane mme ba kgethe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Pele o qala ka dithuto, hlophisa moralo o phatlaladitsweng leqepheng.**
   a. Kopollela setshwantsho le sengolwa sa hao tse phatlaladitsweng pampiring ho bontsha baithuti.
   b. Etsa bonnete ba hore o boloka moralo wa hao o phatlaladitsweng hore o tle o o sebedise bakeng sa thuto ya ho nehelana.
2. **Laela baithuti ho nahane ka dingolwa tsa bona tsa kotara.**
   a. Fa baithuti nako ya ho bala dingolwa tsa bona tsa kotara.
   b. Botsa: Ke mosebetsi ofe wa hao o o ratileng ka ho fetisisa kotareng ena?
   c. Kopa baithuti ba mmalwa ho abelana mosebetsi wa bona oo ba o ratileng ka ho fetisisa kotareng.
3. **Laela baithuti ho kgetha karolo ya sengolwa eo ba tla e phatlalatsa.**
   a. Botsa: Ke karolo efe ya sengolwa eo o tla e phatlalatsa kotareng ena?
   b. Fa baithuti nako ya ho kgetha sengolwa seo ba tla se phatlalatsa.
   c. Laela baithuti ho bolella metswalle ya bona ka mosebetsi wa ho ngola oo ba tla o phatlalatsa.
4. **Laela baithuti ho phatlalatsa leqepheng le le leng hore mosebetsi wa bona o kgone ho pepeswa.**
   a. Ere: Ha re phatlalatsa ha re ngolle dibukeng tsa rona jwaloka tlwaelo. Re ngolla leqepheng hore re kgone ho abelana mosebetsi wa rona ha bobebe.
   b. Bontsha baithuti mohlala wa hao wa mosebetsi o phatlaladitsweng leqepheng.
   c. Fana ka dipampiri bakeng sa ho phatlalatsa.
5. **Laela baithuti hore ba qale ho phatlalatsa.**
   a. Ere: Jwale phatlalatsa mosebetsi wa hao. Hopola ho ngola ka makgethe, le ka ho hlaka hore o lokele ho abelanwa le batho ba bang.

Padisommoho: Baithuti ba inahane mme ba kgethe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (ORF) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho ho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba 'yena ya bapalang' ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 7 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 7 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 7 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tsebisa baithuti ho phatlalatsa hape.**
   a. Ere: Kajeno re tla qetella ho phatlalatsa karolo ya sengolwa sa rona.
   b. Ere: Ha re phatlalatsa sengolwa sa rona, re se lokisetsa ho se abelana le batho ba bang. Re kgetha mosebetsi wa rona o motle ka ho fetisisa, o hlakileng, ho o abelana le ba bang hore ba o bale mme o ba natefele.
2. **Laela baithuti ho tswela pele ka ho phatlalatsa.**
   a. Ere: Tswela pele ho phatlalatsa mosebetsi wa hao wa maobane. Hopola hore o be makgethe, mme o hlake hore o ka abelanwa le batho ba bang.
3. **Tsamatsamaya ka phaposing mme o thuse baithuti ka bonngwe.**
   a. Thusa baithuti ba fokolang ho kgetha le ho phatlalatsa karolo ya sengolwa sa bona.

Padisommoho: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Ngola: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Dibuka tsa baithuti tsa ho ngolla

Maqephe a A4

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Tswelopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 8 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 8 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 8 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Mongolo: Bontshahatsa ho nehelana ka mosebetsi wa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tsebisa baithuti ka ho nehelana.**
   a. Ere: Bekeng ena re tla nehelana ka mosebetsi wa rona oo re o phatlaladitseng.
   b. Ere: Ha re nehelana ka sengolwa sa rona, re se abelana le batho ba bang. Re hlalosa setshwantsho sa rona, mme re bale sengolwa. Re buela hodimo ka ho hlaka hore re utlwahale.
   c. Ere: Ha re qetile ho bua, re ka tsamatsamaya ka phaposing ho bontsha bana ba bang setshwantsho sa rona.
   d. Ere: Ha baithuti ba bang ba nehelana, re mamela ka hloko. Re ba mosa, mme re opa diatla ha a qetile.
2. **Bontshahatsa mosebetsi wa ho nehelana ho baithuti.**
   a. Phahamisa o bontshe moralo wa hao o phatlaladitsweng hore bohle ba o bone.
   b. Hlalosa setshwantsho sa hao ka bokgutshwanyane mme o bale sengolwa. Bontshahatsa ho buela hodimo ka ho hlaka hore bohle ba utlwe.
   c. Laela baithuti ho o opela diatla ha o qetile.
3. **Tsamatsamaya ka phaposing o bontshe bohle setshwantsho sa hao.**
4. **Laela baithuti ho itokisetsa ho nehelana.**
   a. Ere: Nahana ka polelo e hlalosang setshwantsho sa hao mme o itlwaetse ho bala sengolwa sa hao.
5. **Fa baithuti metsotso e mmalwa ho nahana le ho bala.**
6. **Laela baithuti ho nehelana le motswalle.**
   a. Laela baithuti ho hlalosa setshwantsho sa bona le ho balla motswalle sengolwa sa bona.

Padisommoho: Bontshahatsa ho nehelana ka mosebetsi wa hao

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Ntshetsopele ya thuto e fetileng.

Ho Ngola: Bontshahatsa ho nehelana ka mosebetsi wa hao

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

Ntshetsopele ya thuto e fetileng.

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (ORF) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala papadi ya tlotlontswe: Tshwantshisa kapa Taka

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Tjhoko le letlapa la ho ngolla

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore ba tlo boeletsa tlotlontswe eo ba e thutileng yona kotareng ena.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'Tshwantshisa kapa Taka'.
   b. Ke tla kgetha moithuti ho ba 'yena ya bapalang'.
   c. Moithuti o tla ka pele mme ke mo sebele lentswe ka tsebeng ya hae.
   d. Moithuti o lokela ho tshwantshisa kapa ho taka setshwantsho sa lentswe letlapeng.
   e. Baithuti ba bang ka phaposing ba tlameha ho phahamisa matsoho ho lepa lentswe.
   f. Moithuti eo e leng 'yena ya bapalang' a kope baithuti ba bang ho araba.
   g. Moithuti ya arabang ka nepo e ba 'yena ya bapalang'. O tla ka pele mme ke mo sebela lentswe ka tsebeng.
4. **Bitsa moithuti wa pele ho ba 'yena ya bapalang' ebe o qala papadi.**

Medumo: Ngola ditema tse dikhoudehang

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. Ngola medumo e 10 eo baithuti ba ithutileng yona kapa eo ba e boeleditseng letlapeng.
2. Hlalosetsa baithuti hore ba tla bapala papadi ya medumo ho ba thabisa.
3. Hlalosa hore ba tla ngola mantswe, dipolelo kapa pale ba sebedisa medumo eo FEELA.
4. Etsa mohlala wa polelo e le nngwe e kgutshwane ebe o e ngola letlapeng (kapa ngola mantswe ha o sa kgone ho ngola polelo).
5. Kopa baithuti ho lekola hore mantswe kapa polelo ya hao e nepahetse:
   a. Na e qala ka tlhaku e kgolo?
   b. Na e fella ka kgutlo, letshwao la potso kapa la makalo?
   c. Na o sebedisitse medumo e 10 feela e letlapeng?
6. Kamora moo, fa baithuti metsotso e mmalwa ho ngola mantswe kapa dipolelo.
7. Bolella baithuti ho fapanyetsana ka dibuka ho hlahloba mesebetsi ya bona.
8. Bitsa baithuti ba nepileng mantswe le dipolelo tse ngata ho balla mosebetsi wa bona hodimo.
9. Ha ba ntse ba bala, ngola mantswe kapa dipolelo letlapeng.
10. Lekodisisa ho etsa bonnete ba hore ba sebedisitse medumo e 10 feela.
11. Rorisa baithuti bohle bakeng sa matsapa a bona.

Padisommoho: Baithuti ba nehelana ka dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tsebisa baithuti ho nehelana hape.**
   a. Ere: Hopolang hore bekeng ena re tla nehelana ka sengolwa sa rona se phatlaladitsweng.
   b. Ere: Ha re nehelana ka sengolwa sa rona, re se abelana le batho ba bang. Re hlalosa setshwantsho sa rona, mme re bale sengolwa. Re buela hodimo ka ho hlaka hore re utlwahale.
   c. Ere: Ha re qetile ho bua, re ka tsamatsamaya ka phaposing ho bontsha bana ba bang setshwantsho sa rona.
2. **Ere: Ha baithuti ba bang ba nehelana, re mamela ka hloko. Re ba mosa, mme re opa diatla ha a qetile.**
3. **Bitsa baithuti hore ba nehelane le phaposi.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
   d. Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA:

Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso

Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (ORF) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo a ho maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo le maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang.

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo le maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Mongolo: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

Ho Mamela le ho Bua: Bapala dipapadi tsa tlotlontswe: Lebitso kapa leetsi?

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Ha ho disebediswa tse hlokahalang.

1. **Etsa lenane la tlotlontswe eo mantswe e leng mabitso kapa maetsi.**
2. **Bolella baithuti hore mabitso ke mareo le maetsi ke mantswe a bontshang ketso.**
3. **Fa baithuti ditaelo tse latelang:**
   a. Re tlo bapala 'lebitso kapa leetsi'.
   b. Ke tla bua lentswe.
   c. Ha e le lebitso phahamisa monwana o le mong.
   d. Ha e le lebitso phahamisa a mabedi.
   e. Ebe le sebetsa ka bobedi ho etsa polelo ka lentswe, ho bontsha seo le se bolelang.
   f. Ke tla bitsa bobedi bona ho bua polelo ya bona.
4. **Bua lentswe la pele o qale ho bapala papadi.**

Medumo: Bopa o pepese mantswe

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Hlama ya ho bapala, plastisini, dikwaelana tsa dibotlolo, ulu, pasta, jj

1. Eya sebakeng se bulehileng.
2. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho sebeletsa.
3. Bontsha baithuti sebaka sa bona sa ho pepesa.
4. Arola baithuti ka dihlotshwana tsa 2–4.
5. Fana ka disebediswa tse teng sehlotshwaneng ka seng.
6. Bolella sehlotshwana ka seng ho nahana ka lentswe leo ba ka le ngolang.
7. Kamora moo, bolella baithuti ho re ba bope lentswe leo ka disebediswa.
8. Ha dihlotshwana di bopile lentswe la sona, di le behe sebakeng sa ho bontsha.
9. Dumella baithuti ho tsamatsamaya mme ba bale mantswe a baithuti ba bang.
10. Leboha baithuti o ba bolelle hore ba hlwekise.

Padisommoho: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Ngola: Baithuti ba tswela pele ho nehelana dingolwa tsa bona

NAKO: Metsotso e 20

DISE-BEDISWA: Baithuti ba phatlalatsa dingolwa tsa bona

Sebedisa nako ena e le ya hore baithuti ba phatlalatse le ho hlahisa dingolwa tsa bona.

1. **Tswela pele ho bitsa baithuti ho tla nehelana.**
   a. Bitsetsa baithuti ka pele ka phaposing ho tla nehelana.
   b. Fa moithuti ka mong metsotso e 1–2 ho hlalosa setshwantsho le ho bala sengolwa sa hae.
   c. Ha ba qetile ba tsamatsamaye ho bontsha baithuti ba bang setshwantsho sa bona.
2. **Ha baithuti ba ntse ba nehelana, etsa bonnete ba hore ba bang ba mametse ka hloko. Ba hopotse ho opela moithuti ka mong ya nehelaneng diatla.**
3. **Pepesa mosebetsi ohle wa baithuti o phatlaladitsweng bukeng ya ka phaposing kapa letlapeng la ditsebiso.**

Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha: Etsa Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

NAKO: Metsotso e 30

DISE-BEDISWA: Padiso Buka ya Tekanyetso

1. **Dudisa sehlotshwana ka Dipadiso tsa bona.**
   a. Bolella baithuti hore ba bule dipadiso tsa bona leqepheng la pele.
   b. Bolella baithuti hore ba sebetse le metswalle ya bona.
   c. Bolella baithuti hore ba etse bonnete ba hore ba kgona ho bala medumo yohle.
   d. Bolella baithuti hore ba fapanyetsane ka ho bala mantswe ohle le sengolwa hape.
2. **Bitsa baithuti ka bonngwe ho hlahloba ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB).**
   a. Sebedisa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   b. Latela ditaelo tsa diteko tsa ho bala ka molomo ka bokgeleke (BHB) tse Bukaneng ya Tekanyetso.
   c. Rekota sephetho sa moithuti ka mong.
   d. Sebedisa diphetho tsena ho ntjhafatsa dihlopha tsa bokgoni bo tshwanang.
   e. Sebedisa diphetho tsena ho ela hloko ditlhoko tsa tokiso kotareng e latelang.

Qetelo ya letsatsi: Ho Balla Hodimo

NAKO: Metsotso e 15

DISE-BEDISWA: Disebediswa tsa titjhere

- Sebedisa disebediswa tsa hao: Dibuka tse Kgolo, Pokello ya Dipale le Dibuka tsa dipale tse loketseng.
- Sebedisa nako ena ho bontshahatsa ho bala ka thello le maikutlo.
- Mosebetsi ona o thusa baithuti ho ntshetsa pele lerato la dipale le ho bala.
- E aha le tlotlontswe ya bona, tsebo eo ba nang le yona le ho nahana ka mokgwa o sebetsang. Tsena tsohle di bohlokwa bakeng sa bokgoni ba kutlwisiso.

NHLRP | National Home Language Reading Programme